

МИКОЛАЇВСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

**ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА
ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ**

МИКОЛАЇВ – 2023

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

львівщина
люди дії

АМЕР

АГЕНЦІЯ МІСЦЕВОГО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
Львівщини

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено спільними зусиллями Миколаївської міської ради, Львівської обласної державної адміністрації та експертів проєкту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів». Реалізація проєкту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Зміст

ВСТУП.....	5
Розділ 1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ.....	7
Розділ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНУ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.....	17
Розділ 3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.....	32
Розділ 4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.....	35
Розділ 5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ТА ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	38
Розділ 6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	43
Розділ 7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ.....	48
Розділ 8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.....	51
Розділ 9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНИТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	54
Розділ 10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	57
Розділ 11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	57

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року.....	8
Таблиця 1.2 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» .	9

Таблиця 1.3 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р	11
Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки	13
Таблиця 1.5 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років	15
Таблиця 2.1 Водні ресурси Миколаївської громади	20
Таблиця 2.2 Забір води у 2022 році на території Миколаївської громади зареєстрованими водокористувачами, млн м ³	21
Таблиця 2.3 Структура земельного фонду Миколаївської громади	22
Таблиця 2.4 Чисельність населення Миколаївської міської територіальної громади	25
Таблиця 2.5 Природний приріст і сальдо міграції на території Миколаївської громади	25
Таблиця 2.6 Загальна характеристика населення Миколаївської громади	25
Таблиця 2.7 Вікова структура населення Миколаївської громади	28
Таблиця 2.8 Мережа закладів охорони здоров'я Миколаївської громади	28
Таблиця 2.9 Аптечна мережа у Миколаївській громаді	30
Таблиця 3.1 Вплив цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища	32
Таблиця 6.1 Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку	43
Таблиця 6.2 Висновки щодо ймовірного впливу Стратегії на довкілля	46

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 2.1 Картосхема Миколаївської міської територіальної громади	17
Рисунок 2.2 Питома вага кожного компоненту в структурі земельного фонду	22
Рисунок 2.3 Гендерна структура населення	26
Рисунок 2.4 Статеві-вікова піраміда населення Миколаївської територіальної громади	27
Рисунок 2.5 Аналіз причин природного скорочення населення у Львівській області	28

ВСТУП

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25.09.2015 №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина [Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»](#) від 30.09.2019 регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки вітчизняного розвитку. Зазначене результувалося прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проєктні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації.

Відповідно до [Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»](#) такий оцінці підлягає і Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі – Стратегія та План заходів).

Стратегія та План заходів зорієнтовані на розвиток сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу та проживання, гостинної для поціновувачів активного і пасивного відпочинку.

Стратегія та План заходів відповідають засадам екологічної політики України, визначеним [Законом України «Про Основні засади \(стратегію\) державної екологічної політики на період до 2030 року»](#) та [Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року»](#). Стратегію та План заходів також узгоджено з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: [Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки](#) (затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695) та [Стратегією розвитку Львівської області на період 2021-2027 роки](#) (затверджено рішенням сесії Львівської обласної ради від 24.12.2019 № 948).

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка (далі – SEO) – це процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Метою SEO є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку. Це системний та комплексний інструмент оцінки, що підтримує та інформує про процес прийняття управлінських рішень суб'єктами діяльності, які можуть мати можливі екологічні наслідки.

SEO здійснюється на засадах законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

При підготовці Звіту про SEO Стратегії та Плану заходів було *враховано пропозиції департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації (лист від 25.09.2023 № 22-3375/0/2-23)*, зокрема щодо врахування того, що реалізація заходів, щодо яких розробляється стратегічна екологічна оцінка, повинна відбуватись з дотриманням чинних нормативних документів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Крім того, Звіт про СЕО Стратегії та Плану заходів містить опис впливу реалізації ДДП на здоров'я населення громади. Утім, його здійснення було дещо утрудненим зважаючи на відсутність в Україні нормативно-методичної документації з питань стратегічної екологічної оцінки ймовірних наслідків виконання документів державного планування на здоров'я населення. Разом з тим, при підготовці Звіту про СЕО Стратегії та Плану заходів було проаналізовано ризики виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. За результатами аналізу констатовано відсутність підстав для виникнення у громаді соціальних конфліктів, оскільки процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро (через офіційний веб-сайт та офіційні сторінки міської ради в соціальних мережах було повідомлено про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи, оприлюднено на офіційному веб-сайті міської ради проекти Стратегії та Плану заходів, організовано їх громадське обговорення). Відтак Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади, та зорієнтовані на забезпечення економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблено з врахуванням [Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування](#), затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

Звіт про СЕО Стратегії та Плану заходів складено Миколаївською міською радою, відповідно до ст.11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Для підготовки Звіту розпорядженням міського голови від 22.09.2023 року № 458/03-04 було утворено Робочу групу з організації проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року під керівництвом заступника міського голови Миколаївської міської ради Іллі Тереха.

Під час проведення СЕО Стратегії та Плану заходів було оприлюднено заяву про визначення обсягів СЕО на офіційному веб-сайті Миколаївської міської ради за посиланням <https://mykolaivmr.gov.ua/inst/povidomlennya-pro-oprylyudnennya-zayavy-pro-vyznachennya-obsyagu-strategichnoyi-ekologichnoyi-ocinky/> та у сільських населених пунктах - у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органу місцевого самоврядування). Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

Заяву про визначення обсягів СЕО та повідомлення про її оприлюднення внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки з метою проведення консультацій та отримання зауважень і пропозицій від Департаменту екології та природних ресурсів ЛОДА та Департаменту охорони здоров'я ЛОДА. При підготовці Звіту про СЕО Стратегії та Плану заходів було враховано пропозиції департаменту охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації (лист від 25.09.2023 № 22-3375/0/2-23), зокрема щодо врахування того, що реалізація заходів, щодо яких розробляється стратегічна екологічна оцінка, повинна відбуватись з дотриманням чинних нормативних документів.

Розділ 1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Миколаївської міської територіальної громади в результаті впровадження Стратегії. Тож об'єктом аналізу є стратегічні цілі, оперативні цілі та завдання, визначені у Стратегії на період до 2027 року.

Стратегією визначено стратегічне бачення Миколаївської громади:

Багата на працюючих людей та природні ресурси, комфортна для мешканців та гостей громада на берегах Дністра, розташована на міжнародному транспортному коридорі «Середземноморський» (№5), в межах великого транзитного кільця Львівської області, яка пропонує найкращі в Західній Україні умови для розвитку логістики та промислового виробництва, славиться будівельними традиціями, мальовничою природою Львівського Опілля, пропонує унікальні для любителів зеленого туризму та активного відпочинку локації, хороші умови для розвитку сільського та рибного господарства, рекреації, а також має глибоку історичну спадщину Білих Хорватів, що сягає VI століття.

Стратегічне бачення розвитку Миколаївської міської територіальної громади буде досягати завдяки реалізації трьох стратегічних цілей:

1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка.
2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля.
3. Якісне життя.

Стратегічні цілі дають відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку громади. Кожна стратегічна ціль включає оперативні цілі, які містять конкретні завдання.

В рамках першої стратегічної цілі, виділені такі ключові оперативні цілі: 1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади, 1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства, 1.3. Підтримка підприємництва, 1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу.

Досягнення оперативних цілей сратегічної цілі 1 передбачається через реалізацію 13 проєктів та 6 програм місцевого розвитку на загальну суму 28827,0 тис. грн.

Стратегічна ціль 2 досягається через реалізацію таких оперативних цілей: 2.1. Покращення екологічного стану в громаді, 2.2. Розвиток комунальної інфраструктури, 2.3. Ефективне управління відходами, 2.4. Безпечна громада, 2.5. Енергоефективна громада.

Відповідно, в рамках оперативних цілей другої стратегічної цілі передбачається реалізувати 32 проєкти та 10 програм місцевого розвитку на загальну суму 277981,705 тис. грн.

Стратегічна ціль 3 досягається через реалізацію таких оперативних цілей: 3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя, 3.2. Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади, 3.3. Трансформація закладів культури, 3.4. Громада дружна до мешканців.

Досягнення оперативних цілей сратегічної цілі 3 передбачається через реалізацію 27 проєктів та 7 програм місцевого розвитку на загальну суму 92367,19 тис. грн.

Отже, структура цілей складається із 3 стратегічних цілей, 13 оперативних цілей та 35 завдань (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання	
1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади	1.1.1. Розроблення, актуалізація містобудівної та землепорядної документації	
		1.1.2. Промоція громади	
	1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства	1.2.1. Створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів господарювання в галузях будівництва, виробництва будівельної продукції, текстильних виробів, харчових продуктів	
		1.2.2. Сприяння розвитку виробництва та переробки сільськогосподарської продукції та кооперації сільськогосподарських виробників	
		1.2.3. Сприяння розвитку рибництва (аквакультури)	
	1.3. Підтримка підприємництва	1.3.1. Сприяння розвитку логістичного потенціалу	
		1.3.2. Сприяння розвитку альтернативної енергетики	
		1.3.3. Розбудова інфраструктури підтримки бізнесу	
	1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу	1.4.1. Створення умов для будівництва торговельних центрів, відпочинкових комплексів, закладів тимчасового розміщування	
		1.4.2. Сприяння розвитку мережі закладів громадського харчування та надання побутових послуг	
		1.4.3. Розвиток оздоровчо-відпочинкової та туристичної сфери	
	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	2.1. Покращення екологічного стану в громаді	2.1.1. Розвиток системи очистки стічних вод
			2.1.2. Розширення та покращення якості системи водовідведення
			2.1.3. Захист прибережних зон та попередження підтоплення території
			2.1.4. Впорядкування території
		2.2. Розвиток комунальної інфраструктури	2.2.1. Розширення та покращення якості системи водопостачання
2.2.2. Створення належної та якісної дорожньої мережі			
2.2.3. Сучасне та зручне транспортне сполучення			
2.3. Ефективне управління відходами		2.3.1. Розвиток екологічної свідомості мешканців громади	
		2.3.2. Покращення матеріально-технічної бази Миколаївського комунального підприємства «Житлово-комунальне управління»	
2.4. Безпечна громада		2.4.1. Влаштування інфраструктури безпеки в громаді	
		2.4.2. Розвиток мережі вуличного освітлення	
2.5. Енергоефективна громада		2.5.1. Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії	

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
3. Якісне життя	3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.5.2. Популяризація енергоефективності та енергозбереження
		3.1.1. Покращення якості надання первинної медико-санітарної допомоги
		3.1.2. Розвиток вторинної ланки системи охорони здоров'я
	3.2. Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади	3.1.3. Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, промоція фізичної активності і здорового способу життя
		3.2.1. Розширення мережі дошкільної освіти
		3.2.2. Збільшення ефективності освітнього процесу
	3.3. Трансформація закладів культури	3.2.3. Підтримка освітніх позашкільних можливостей для дітей
		3.3.1. Розвиток культурного дозвілля
	3.4. Громада дружня до мешканців	3.3.2. Розширення інфраструктури для змістовного дозвілля молоді та сімей з дітьми
		3.4.1. Покращення якості та розширення переліку адміністративних послуг
		3.4.2. Підтримка вразливих мешканців та розвиток інклюзивного середовища
		3.4.3. Створення умов для підвищення громадської активності мешканців громади

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року вона спрямована на досягнення низки стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним [Законом України «Про основні засади \(стратегію\) державної екологічної політики України на період до 2030 року»](#) (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики визначеним Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	3. Якісне життя
1.Формування в суспільстві екологічних	+	++	++

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	3. Якісне життя
цінностей і засад сталого споживання та виробництва			
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	++	++	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	++	++	+
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	+	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	0	++	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей цієї Стратегії.

Стратегічна ціль 1 «Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка» передбачає розвиток економіки громади та залучення інвестицій, здійснення ефективного просторового планування, підтримку розвитку агропромислового сектору громади та екологічно орієнтованого підприємництва, розвиток підприємницьких здібностей мешканців і підтримку малого і середнього бізнесу, просування громади як туристично привабливої для відпочинку та рекреації локації. Аналіз свідчить, що ця ціль Стратегії та її оперативні цілі й стратегічні цілі державної екологічної політики принципово узгоджуються. Управління ресурсами громади відбуватиметься на підставі норм природоохоронного законодавства, засад сталого споживання та виробництва.

Стратегічна ціль 2 «Чисте, комфортне і безпечне довкілля» передбачає створення умов для комфортного та безпечного проживання мешканців, поліпшення та розвиток інженерної інфраструктури, житлово-комунального господарства, розвиток транспортної інфраструктури, створення ефективної системи поводження з ТПВ, запровадження заходів енергозбереження та зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу, покращення екологічного стану водних об'єктів громади, збереження природних ресурсів громади. Ця ціль Стратегії максимально узгоджуються з усіма стратегічними цілями державної екологічної політики.

Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» спрямована на розвиток людського капіталу, забезпечення високого рівня здоров'я населення, його освітніх та культурних потреб, всебічного розвитку особистості та соціального захисту населення. Соціально-економічний розвиток людського капіталу громади відбуватиметься з забезпеченням інтеграції екологічної політики, нові сучасні освітні та культурні заходи сприятимуть переосмисленню мешканцями багатой культурної та історичної спадщини, створять фундамент екологічної культури та європейських демократичних цінностей.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій [Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р](#), визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р (далі - стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки), представлено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	3. Якісне життя
1. Зменшення рівня промислового забруднення	++	++	+
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0
3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	+
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	+	++	0
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	++	0
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	+	++	0
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	+	+	+
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	0	++	0
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	0	+	+
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки	0	0	0

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії		
	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	3. Якісне життя
Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону			
11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	+	++	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	+	++	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ - цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки;*
- + - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки опосередковано узгоджуються, зокрема на рівні оперативних цілей та завдань;*
- 0 - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки нейтральні по відношенню одні до одних;*
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки;*
- - цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки принципово суперечать одні однім. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей цієї Стратегії.*

Стратегічна ціль 1 «Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка» узгоджується або опосередковано узгоджується з 7 з 12 цілей Стратегії екологічної безпеки та передбачає покращення конкурентоспроможності діючого бізнесу, а також створення нових підприємств з урахуванням норм природоохоронного законодавства, у тому числі проведення оцінки впливу на довкілля для кожного інвестиційного проєкту, підтримку підприємництва, туризму та інших екологічних видів бізнесу, зменшення рівня промислового забруднення, в тому числі в сільському господарстві, забезпечення раціонального використання природних ресурсів шляхом проведення інвентаризації ресурсів та виготовлення містобудівної і землепорядної документації, сприяння розвитку рибництва (аквакультури), альтернативної енергетики, оздоровчо-відпочинкової та туристичної сфери.

Стратегічна ціль 2 «Чисте, комфортне і безпечне довкілля» повністю узгоджується з 8 з 12 стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки, опосередковано узгоджується з 2 цілями. Дана ціль спрямована на зменшення рівня забруднення навколишнього природного середовища та досягнення «доброго» екологічного стану вод шляхом покращення системи централізованого водовідведення в громаді, покращення екологічного стану водних об'єктів громади, захист прибережних зон та попередження підтоплення території, а також розвиток екологічної свідомості мешканців, створення ефективної системи поводження з ТПВ. Крім того, раціональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом виконання таких завдань як розширення та покращення якості системи водопостачання, впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії.

Стратегічна ціль 3 «Якісне життя» спрямована на розвиток людського капіталу, забезпечення високого рівня здоров'я населення, його освітніх та культурних потреб, всебічного розвитку особистості та соціального захисту населення. Вона частково узгоджується з 6 цілями Стратегії екологічної безпеки, є нейтральною до 6 з 12 цілей. Проте невід'ємною складовою розвитку освіти, медицини та культури у громаді є впровадження екологічної освіти, покращення здоров'я

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

населення, розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, промоція фізичної активності і здорового способу життя, розвиток культурного дозвілля, а також підтримка вразливих мешканців та розвиток інклюзивного середовища.

Реалізація Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року сприятиме виконанню Державної Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки проведено у таблиці 1.4.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років проведено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.4 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади	1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства	1.3. Підтримка підприємництва	1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	2.1. Покращення екологічного стану в громаді	2.2 Розвиток комунальної інфраструктури	2.3. Ефективне управління відходами	2.4. Безпечна громада	2.5. Енергоефективна громада	3. Якісне життя	3.1 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	3.2 Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади	3.3 Трансформація закладів культури	3.4. Громада дружня до мешканців
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)	+	+	+	+	+											
1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки						+	+	+	+		+					
1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір																
1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України												+	+	+	+	+
1.6. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад	+				+	+	+	+	+			+			+	

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

<p>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року</p>	<p>1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка</p>	<p>1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади</p>	<p>1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства</p>	<p>1.3. Підтримка підприємництва</p>	<p>1.4. Розвиток туристичного, готельно- ресторанного та відпочинкового бізнесу</p>	<p>2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля</p>	<p>2.1. Покращення екологічного стану в громаді</p>	<p>2.2. Розвиток комунальної інфраструктури</p>	<p>2.3. Ефективне управління відходами</p>	<p>2.4. Безпечна громада</p>	<p>2.5. Енергоефективна громада</p>	<p>3. Якісне життя</p>	<p>3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя</p>	<p>3.2. Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади</p>	<p>3.3. Трансформація закладів культури</p>	<p>3.4. Громада дружня до мешканців</p>
<p>II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів</p>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<p>2.1. Розвиток людського капіталу</p>	+		+	+	+							+	+	+	+	+
<p>2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва</p>	+	+	+	+	+							+		+	+	+
<p>2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій</p>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	
<p>2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів</p>	+		+	+	+							+		+		
<p>2.5. Сталий розвиток промисловості</p>	+		+			+	+	+	+							+
<p>III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування</p>												+	+			+
<p>3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі</p>												+		+		+
<p>3.2. Формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики</p>	+	+			+	+	+				+	+	+	+	+	+
<p>3.3. Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування</p>					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
<p>3.4. Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики</p>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<p>3.5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації</p>											+			+		+
<p>3.6. Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні</p>	+	+			+	+	+	+		+	+	+		+		+

Таблиця 1.5 Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років															
	1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка	1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади	1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства	1.3. Підтримка підприємництва	1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу	2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля	2.1. Покращення екологічного стану в громаді	2.2. Розвиток комунальної інфраструктури	2.3. Ефективне управління відходами	2.4. Безпечна громада	2.5. Енергоефективна громада	3. Якісне життя	3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	3.2. Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади	3.3. Трансформація закладів культури	3.4. Громада дружня до мешканців
1. Конкурентоспроможна економіка на засадах смарт-спеціалізації	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
1.1. Стимулювання інноваційних видів економічної діяльності з високою доданою вартістю	+	+	+	+	+		+	+		+						
1.2. Інвестиційна привабливість	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+
1.3. Енергетична самодостатність	+			+		+					+					
1.4. Науковотехнологічний розвиток	+	+	+	+												
2. Якісне життя							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.1. Здорове населення	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
2.2. Інклюзивне суспільство	+	+	+		+	+		+				+		+		+
2.3. Освічені громади	+		+	+	+		+	+			+	+	+	+	+	
2.4. Безпечне та безбар'єрне середовище	+	+	+		+	+		+			+		+	+		+
3. Збалансований просторовий розвиток	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.1. Розвиток інфраструктури територіальних громад	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.2. Дорожньотранспортна, логістична, транскордонна та інформаційно-комунікаційна інфраструктура	+	+	+	+	+	+		+								
3.3. Стимулювання економічного розвитку сільських та гірських територій	+		+		+	+	+	+	+	+				+		+
4. Чисте довкілля	+		+	+	++	+	+	+								
4.1. Запобігання забрудненню водних ресурсів та атмосферного повітря	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	
4.2. Формування екологічної свідомості населення та комплексної системи поводження з відходами	+				+	+	+	+	+		+	+		+	+	
4.3. Збереження біорізноманіття та розвиток природоохоронних територій	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+					

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

<p>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року</p> <p>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 років</p>	<p>1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка</p>	<p>1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади</p>	<p>1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства</p>	<p>1.3. Підтримка підприємництва</p>	<p>1.4. Розвиток туристичного, готельно- ресторанного та відпочинкового бізнесу</p>	<p>2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля</p>	<p>2.1. Покращення екологічного стану в громаді</p>	<p>2.2 Розвиток комунальної інфраструктури</p>	<p>2.3. Ефективне управління відходами</p>	<p>2.4. Безпечна громада</p>	<p>2.5. Енергоефективна громада</p>	<p>3. Якісне життя</p>	<p>3.1 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя</p>	<p>3.2 Надання якісної сучасної освіти мешканцям громади</p>	<p>3.3 Трансформація закладів культури</p>	<p>3.4. Громада дружня до мешканців</p>
<p>5. Туристична привабливість</p>	+	+			+	+	+	+	+	+					+	+
<p>5.1. Підвищення атракційності та інфраструктурного забезпечення туризму, курортів, оздоровлення, спорту та рекреації</p>	+	+			+	+	+	+	+		+	+			+	+
<p>5.2. Підвищення якості регіонального туристичного продукту та його просування</p>	+	+			+	+	+	+	+						+	+

Розділ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНУ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Миколаївська міська територіальна громада Стрийського району Львівської області утворена в рамках адміністративно-територіальної реформи відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 718-р з адміністративним центром у м. Миколаїв.

Чисельність населення громади становить 32934 осіб, в тому числі міське населення – 14498 осіб (44%), сільське – 18436 осіб (56 %). В структурі населення громади переважає сільське.

Адміністративно Миколаївська громада поділяється на 10 старостинських округів.

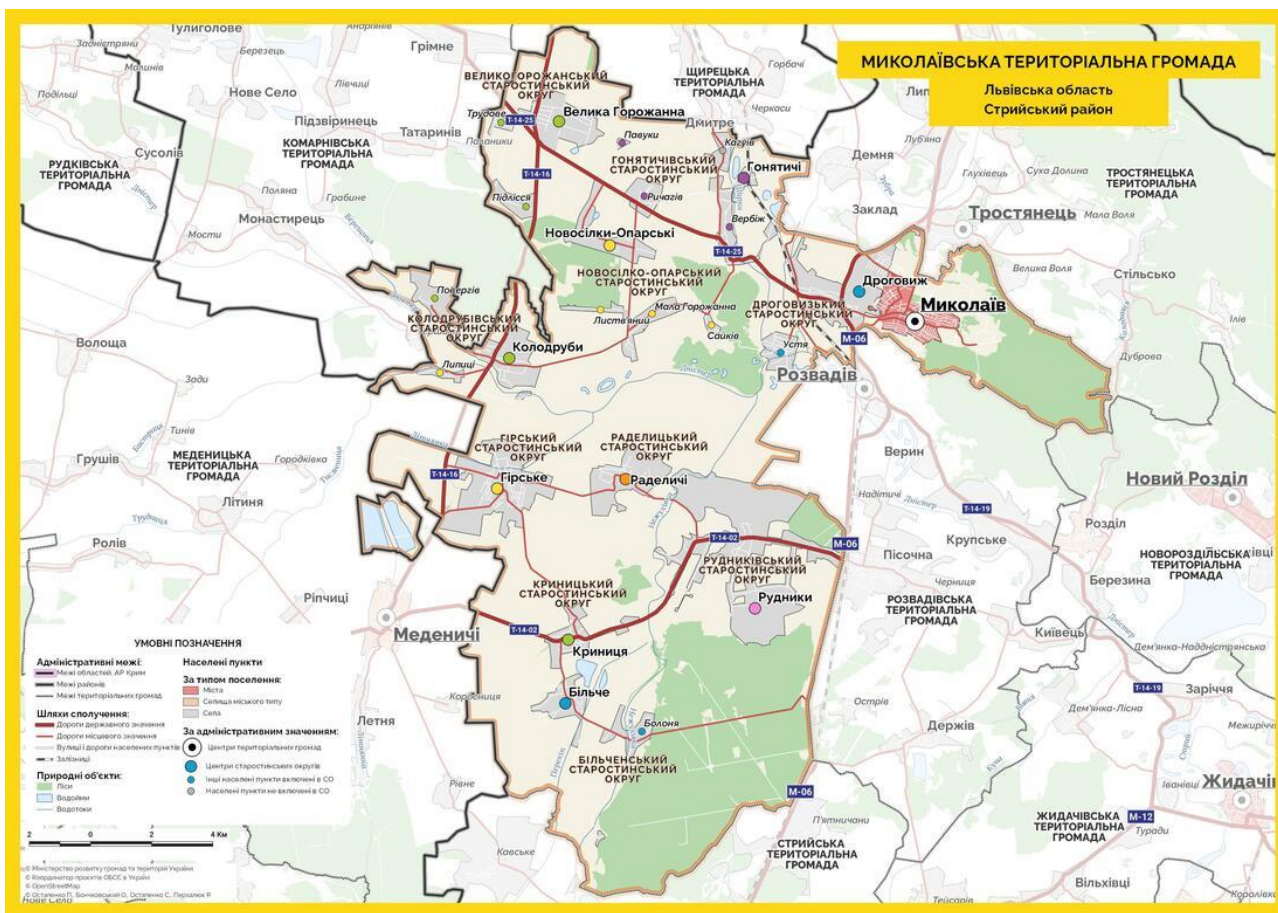

Рисунок 2.1 Картосхема Миколаївської міської територіальної громади

Громада розташована у південній частині Львівської області, її площа становить 304,6 км² та складає 7,9% площі Стрийського району, 1,4% площі Львівської області.

Адміністративний центр громади м. Миколаїв розташований на лівому березі р. Дністер, його територія витягнута із заходу на схід, розташована у природній улоговині, яка утворена текучими водами.

Стан довкілля Миколаївської громади зумовлюється впливом промислових підприємств, впливом об'єктів інфраструктури населених пунктів, транзитного транспорту, що рухається транспортним коридором та методами ведення сільського і лісового господарства.

В межах Миколаївської громади розташоване велике промислове підприємство ПРАТ «Миколаївцемент», яке є основним бюджетоутворюючим підприємством та забезпечує 42% надходжень до бюджету громади (за даними 2021 року), проте здійснює значний вплив на

екологічну ситуацію громади загалом. Попри те, в більшості випадків забруднення ґрунтового та рослинного покриву носять локальний характер, в громаді немає підприємств, які є найбільшими забруднювачами повітря, ґрунту, водних об'єктів у регіоні. Також варто врахувати, що значні площі громади покриті лісовою рослинністю, що позитивно впливає на екологічну ситуацію.

У Миколаївській громаді, як і у більшості громад регіону, є проблема з обмеженням екологічних спостережень на власній території, зокрема недостатнього моніторингу якості поверхневих вод, атмосферних викидів. Громада молода, низка питань екологічного розвитку знаходилась, до її утворення, у компетенції районних органів, тому перед органом місцевого самоврядування стоять питання налагодження екологічного контролю у громаді.

Не менш важливим є відчуття мешканців щодо стану екології громади. Згідно соціологічного опитування мешканців громади (проведеного в рамках розробки Стратегії розвитку) 30% опитаних оцінюють екологічний стан громади як добрий, 44% - як задовільний.

Ландшафтні особливості рельєфу. В геоморфологічному відношенні Миколаївська громада знаходиться в межах структурної височини Опілля, в лісовій зоні Передкарпаття. Її територія ділиться рікою Дністер на лівобережну частину – горбисте Опілля і правобережну – рівнинне Передкарпаття.

Опілля являє собою частину Львівського плато з абсолютними висотами в межах району 340-405 метрів, яке характеризується розчленованим рельєфом, наявністю горбистих гряд, розмежованих широкими долинами річок.

Поверхня землі громади являє собою горбисту рівнину з уклоном у південно-східному напрямку. Відмітки поверхні землі коливаються від 260 до 320 м.

На території Миколаївської громади з північного заходу на південний схід простягаються дві геологічні структури: південно-західна окраїна Східно-Європейської платформи і Передкарпатський прогин.

У геологічній будові громади характерні верхньокрейдяні, верхньо- і середньоміоценові та четвертинні відклади. Відклади верхньокрейдяного віку представлені ясно-сірими і голубувато-сірими мергелями, які перекриті зеленуватими глауконітовими пісковиками та кремовими мергелями, а верхньо- і середньо міоценові – глинами, пісками, пісковиками та вапняками.

Потужність товщі глауконітових пісків – 25-30 м. Верхня частина міоцену – тридцятиметровий шар вапняку, який перекритий сірими глинами з прошарком пісковиків. Потужність глин від 8 до 10 м.

Четвертинні відклади мають повсюдне розташування, що представлені комплексом елювіальних, озерно-алювіальних, делювіальних відкладів. Елювій, який складається із щебеню і пісковиків, лежить шаром від 1,2 до 2 м на корінних породах міоцену.

Озерно-алювіальні відклади розповсюджені в долинах річок і представлені сіро-голубими та сіро-зеленими глинами, пісками і галечниками. Сучасний алювій складає заплавні тераси річок і представлені пісками, супісками та суглинками потужністю від 2 до 6 метрів.

Вершини й схили горбів покриті товщею делювіальних лесовидних суглинків та супісків.

У західній частині громади горби круто обриваються в заплави р. Зубри у вигляді гострокутних зубців. Долини бокових приток зливаються тут із заплавами терасами ріки Зубри і утворюють біля села Устя широку котловину, яка поступово переходить у долину р. Дністер. Місцевість має низинний, злегка розчленований ярами і балками, характер.

Передкарпаття являє собою рівнину, частина якої заболочена і часто заливається весняно-літніми водами внаслідок повеней і паводків. Рівнинне Передкарпаття на південному заході обмежене різким уступом – смугою передгір'я Карпат. Абсолютні висоти поверхні рельєфу тут коливаються від 240 до 300 метрів.

Північна частина громади не становить труднощів для розвитку сільського господарства, прокладання транспортних шляхів. Територія громади рівнинна. Це сприяє будівництву промислових підприємств, сільськогосподарських об'єктів, житлових будинків тощо.

Кліматичні умови. Клімат Миколаївської громади, відповідно до його географічного положення є помірно вологий, перехідний від морського помірного до помірного континентального. Протягом року переважає помірне морське повітря з Атлантики, яке приносить взимку відлиги, хмарність і снігопади, а влітку – прохолоду і рясні дощі. Менше поширене континентальне помірне і тропічне повітря, яке влітку приносить різке потепління. Іноді проникають арктичні повітряні маси. Взимку вони викликають ясну морозну погоду, а влітку і восени – прохолодну з опадами.

Сумарна сонячна радіація за рік у громаді становить 93 ккал/см², ефективне випромінювання – 23 ккал/см², а радіаційний баланс - 40 ккал/см².

Середньорічна температура +7,9°C. Абсолютний мінімум – -32,2°C, а абсолютний максимум – +37°C. Середньомісячні температури коливаються від -3,8°C в січні до +18,4°C у липні.

Опадів випадає 650 – 700 мм на рік, з них у зимовий період 150 мм (11%). Найбільше число опадів випадає у липні, серпні і вересні – по 83,1 мм (44 %).

Літом опади випадають у вигляді зливових дощів, які сильно впливають на режим рік.

Висота снігового покриву в середньому 10-12 см, інколи 25 – 40. Тривалість снігового покриву 60 – 80 діб на рік.

Насичені вологою повітряні маси переносяться західними і південно – західними вітрами, які переважають протягом року. Рідше вітри дмуть із півдня, півночі і сходу. На напрям вітрів у значній мірі впливають Карпатські гори. Середня швидкість вітрів 6,8 – 10,8 м/с.

Абсолютна вологість повітря досягає свого максимуму наприкінці липня.

У громаді добре виражені пори року із певними ознаками вітрового режиму, ходу температури, кількості опадів, хмарності, умовами для сільськогосподарських робіт. Достатність годин сонячного тепла, відсутність різкого перепаду температур повітря, а також невелика річна амплітуда температур, відсутність сильних вітрів протягом року сприяють вирощуванню різних сільськогосподарських культур та використання території громади як зони відпочинку.

Поточний стан атмосферного повітря. Обсяги викидів від стаціонарних джерел у Львівській області в розрахунку на 1 км² території складають 3,5 т, а на одну особу – 30,3 кг забруднювальних речовин. Найбільше викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел в області продукують підприємства добувної промисловості і розроблення кар'єрів (45,2%) і постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (37,5%).

Обсяг викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у Стрийському районі в 2021 році становив 5443,8 т¹ (126,5% порівняно з 2020 р. та 7,22% викидів у регіоні) та займає 2-ге місце в рейтингу викидів в атмосферне повітря серед районів Львівської області.

Екологічна ситуація на території Миколаївської громади характеризується відносною стабільністю показників, проте є ряд проблем, які потребують вирішення. Особливо актуальною є проблема забрудненості атмосферного повітря шкідливими викидами промислових підприємств (оксиди вуглецю, оксиди азоту та сірчаного ангідриду).

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах. Гострими залишаються низка проблем: недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

На території громади наявний один суб'єкт підприємницької діяльності, включений до Реєстру об'єктів, які справляють шкідливий вплив² на довкілля - Приватне акціонерне товариство «Миколаїв-львівський комбінат будівельних конструкцій» (реєстр. № 02034), зареєстроване за адресою м. Миколаїв, вул.Вапняно-Кар'єрна, 6. Підприємство здійснює діяльність з виготовлення виробів із бетону для будівництва, добування піску, гравію, глини та ін. Задекларовані підприємством

¹ http://www.lv.ukrstat.gov.ua/ukr/si/st_inf.php?2211117

² <https://eco.gov.ua/revestr-obyektiv-yaki-spravlyayut-shkidlivij-vpliv>

наступні викиди шкідливих речовин: речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) - 4.044829, оксид вуглецю - 7.680115, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂]) - 2.715334.

Також значним джерелом забруднення атмосферного повітря в Миколаївській громаді є пересувні джерела забруднення – транспортні засоби, як локальні, так і транзитні, що рухаються автомобільною дорогою загального користування державного значення М-06 Київ-Чоп (на м. Будапешт через міста Львів, Мукачево і Ужгород та державний кордон з Угорщиною), а також «великим транзитним кільцем» - дорогою загального користування державного значення Р-84 Бібрка - Кам'янка-Бузька - Жовква - Городок - Миколаїв - Жидачів - Калуш - Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини.

Поточний стан води. Внутрішні води району представлені р. Дністер та її притоками: Щирок, Зубра, Верещиця, Летнянка, Нежурівка, Бредниця, Колодниця, Ілловець та іншими малими водотоками. У громаді крім річок є ставки та підземні води. Річки, які протікають через територію громади, належать до басейну Чорного моря. Долини рік переважно заболочені, їх осушують меліоративними системами.

Водні поверхні Миколаївської громади займають 6% загальної площі. В таблиці 2.1 наведена інформація щодо водних ресурсів громади.

Таблиця 2.1 Водні ресурси Миколаївської громади

Водні ресурси	Площа, га
Річки (природні водотоки)	736,02
Штучні водотоки	-
Озера, прибережні замкнуті водойми	8,5
Ставки	950,8
Всього:	1695,32

З одного боку автодороги М06 Київ-Чоп величезне озерне плесо – затоплений кар'єр Миколаївського цементного заводу. Навпроти – менше озеро «Байкал-2», утворене на карстових печерах, які повимивали підземні води.

Задоріжнє – штучне карстове озеро на території громади, також відоме в народі як «Байкал» завдяки чистій воді та сприятливим умовам для відпочинку, утворене в результаті затоплення Дроговизького вапнякового кар'єру Миколаївського цементного заводу. Озеро розташоване на висоті 265 м над рівнем моря, глибина озера – 27 м. Довжина – 1123 м, ширина – 560 м. Берегова лінія становить 3135 м.

Сьогодні озеро популярне серед любителів активного відпочинку. У водоймі розвивається флора і фауна, зростає популяція риб. На східному березі озера утворений дачний кооператив працівників цементного заводу. На західному березі більшість ділянок озера в даний момент здані в оренду під пляжі та рекреаційні зони.

На екологічний стан поверхневих вод громади впливають різноманітні фактори, які тісно пов'язані, а саме: забруднення ґрунтів, атмосфери, зміна ландшафтної структури та техногенне навантаження території, неефективна робота каналізаційно-очисних споруд, забруднення річок твердими/рідкими побутовими та промисловими відходами.

Скид зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти на території Миколаївської громади у 2022 році становив 2,892 млн м³/рік, з них нормативно чистих без очистки – 2,365 млн м³/рік, забруднених – 393 тис. м³/рік, нормативно очищених на спорудах – 134 тис. м³/рік (за даними Державного водного кадастру за розділом: «[Водокористування](#)»). Наведені дані засвідчують, що 13,6% зворотних (стічних) вод, які скидають в поверхневі водні об'єкти 19 зареєстрованих водокористувачів в Миколаївській громаді, – не проходять відповідної очистки і є забрудненими.

Із 3,108 млн м³ використаної води (в т.ч. 2,954 млн м³ забраної води з природних водних об'єктів) у громаді в 2022 році найбільше використовується вода на виробничі потреби – 1,972 м³/рік (63,4%), на інші потреби – 811 тис. м³ в рік (26,1%), для задоволення питних та санітарно-гігієнічних потреб – 325 тис. м³ в рік (10,5%).

У таблиці 2.2 подано інформацію про забір води у 2022 році на території Миколаївської громади зареєстрованими водокористувачами за даними Державного агентства водних ресурсів³ України.

Таблиця 2.2 Забір води у 2022 році на території Миколаївської громади зареєстрованими водокористувачами, млн м³

Галузь/ вид економічної діяльності/ найбільший водокористувач	Всього	Поверхневих вод	Підземних вод
Сільське господарство лісове господарство та рибне господарство, в т.ч.:	3,004	2,91	0,017
- розведення свійської птиці, в т.ч.:	0,022	0,005	0,017
✓ ТЗОВ «АГРОЛЬ»	0,015	0,005	0,009
✓ ФГ «Джерельна Криниця»	0,003	-	0,003
- прісноводне рибництво (аквакультура), в т.ч.:	2,982	2,905	-
✓ ПрАТ «Львівський облрибкомбінат» Структурний підрозділ «Рибне господарство Рудники»	2,094	2,094	-
Переробна промисловість, в т.ч.:	0,153	-	0,021
- виробництво м'ясних продуктів, в т.ч.:	0,007	-	0,007
✓ Фермерське господарство «Кришталева криниця»	0,005	-	0,005
✓ ФОП Сененько Дмитро Михайлович	0,002	-	0,002
- виробництво цементу, в т.ч.:	0,149	-	0,016
✓ ПРАТ «Миколаївцемент»	0,149	-	0,016
- виробництво сухих будівельних сумішей, в т.ч.:	0,003	-	0,003
✓ ТОВ з іноземними інвестиціями «Хенкель Баутехнік (Україна)»	0,003	-	0,003

Місто Миколаїв користується покупною водою із водогону «Стрий-Львів» Львівського комунального підприємства «Львівводоканал», звідки вода потрапляє у два резервуари загальним об'ємом 6 тис. м³. Із резервуарів вода надходить у розподільну мережу міста Миколаєва. Подача здійснюється цілодобово.

Вода знезаражується гіпохлоритом натрію, який утворюється внаслідок електролізу на трьох електролізних установках із розчину кухонної солі, тобто звичайна кухонна сіль, розчиняється у великих місткостях з водою. Через розчин пропускається струм. Відповідно відбувається процес розпаду хлориту натрію й утворюється гіпохлорит натрію, який має антисептичні та дезінфікуючі властивості.

Виробничий контроль безпечності та якості питної води здійснюється згідно укладеного Договору №1/009 від 03.01.2023 р. про надання послуг із ДУ «Львівський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Плани-графіки відомчого лабораторного контролю на 2023 рік складені та погоджені у відповідності до технологічного регламенту виробництва питної води.

Протоколи лабораторних досліджень проб питної води скеровуються щотижнево у Миколаївський відділ Стрийського районного управління ГУ Держпродспоживслужби у Львівській області. Вода питна відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Вода питна по перевірених показниках радіаційної безпеки відповідає вимогам Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Гострим проблемним питанням у громаді є очисних споруд в м. Миколаїв. Основною проблемою існуючих очисних споруд є те, що вони не в змозі виконувати біологічне та механічне знешкодження стічних вод. На даний час всі вузли, блоки, обладнання, технічні лінії, які входять в склад існуючих каналізаційних очисних споруд знаходяться в незадовільному технічному стані.

Дана проблема негативно впливає на якість життя всіх мешканців міста, а саме 14498 осіб.

³ Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL:<https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/generate?type=8>

Реконструкція очисних споруд дозволить поліпшити якість послуг з водовідведення, підвищити надійність роботи систем водовідведення, знизити споживання електроенергії.

А найголовніше, нові очисні споруди дадуть можливість знизити забруднення навколишнього природного середовища за рахунок більш безпечної експлуатації очисних споруд, покращити якісні показники стічних вод. В результаті реалізації даного проєкту буде зменшено потужність каналізаційних очисних споруд до 2500 м³ на добу, зменшено енергетичні затрати на очистку стоків, проведено повну модернізацію і технічне переоснащення існуючих очисних споруд м. Миколаєва на основі технології біологічної очистки стічних вод «Віорах», зменшено негативний вплив стічних вод на якість води в р.Дністер.

Поточний стан земельних ресурсів та ґрунтів. На території Миколаївської громади переважають сірі опідзолені супіщані, підзолисто дернові та дернові карбонатні супіщані, дернові глейові та сильноглейові легкосуглинкові, лесовидні суглинки, сірі, темносірі чорноземи опідзолені.

Загальна площа земель Миколаївської територіальної громади становить 30460,0 га. У таблиці 2.3 наведена інформація щодо видів та кількості земель громади.

Таблиця 2.3 Структура земельного фонду Миколаївської громади

Види земель	Площа, га
Сільськогосподарські угіддя, у тому числі:	19753,6964
Сіножаті	3994,578
Пасовища	4863,2656
Рілля	10790,3868
Багаторічні насадження	105,466
Інші	-
Житловий фонд	256,0135
Лісогосподарські землі	6836,3452
Промислові	755,0674
Водний фонд	1695,32
Заболочені землі	179,13
Землі запасу та землі, не надані у власність та користування	984,4275
Всього:	30460,0

На рисунку 2.2 подано інформацію щодо питомої ваги кожного компоненту в структурі земельного фонду.

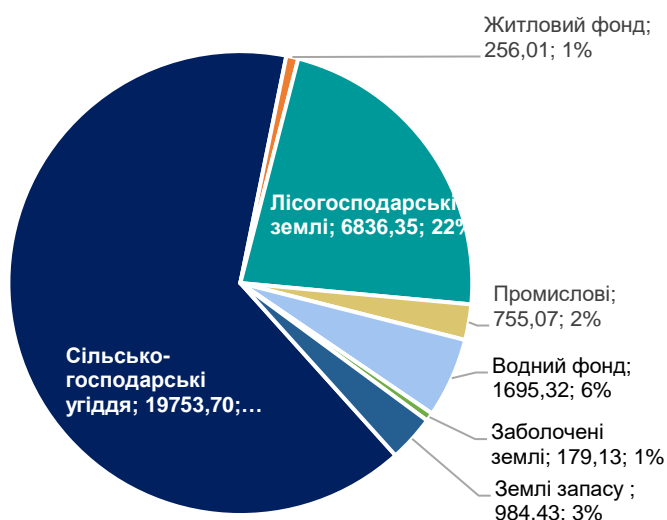

Рисунок 2.2 Питома вага кожного компоненту в структурі земельного фонду

Майже 65% земель Миколаївської територіальної громади Львівської області складають землі сільськогосподарського призначення. Частка земель, на яких розвинена промисловість, проходять транспортні та комунікаційні мережі сягає 2,5%, а водного фонду – 6%.

Миколаїв оточений кар'єрами, в тому числі і піщаним. Зокрема, Східне Миколаївське родовище піску (кар'єр ПАФ «Дністер») - площа 40 га, кар'єр глини Кагуєвський - 100 га, Північне Розвадівське родовище піску - площа 1 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр «ОНУР») - площа 5 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр ШБД № 38) - 2 га.

Видобуток будівельних матеріалів зумовлює не тільки постійне розширення площ, а й утворення виробленого та насипного рельєфів поверхні. Пісок з кар'єрів використовується для виготовлення сухих будівельних сумішей (ТОВ «Хенкель Баутехнік Україна» та Промислово-будівельна група «Ковальська»). Також його додають для виготовлення будівельних конструкцій та матеріалів, вскриша використовується для підсипки для укладання доріг (ТзОВ «Алов»).

На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Гравітаційні процеси пришвидшуються денудаційно-аккумулятивною роботою екскаватора, утворюючи свіжі стінки та відповідні форми меншого розміру на них. Відбуваються також і водно-ерозійні процеси, зокрема утворення провалів та западин.

Біорізноманіття та лісові масиви. Територія громади знаходиться на межі природних зон мішаних і широколистяних лісів, а те, що ліси трапляються нена всій площі, є наслідком діяльності людини протягом багатьох сторіч. Ліси в межах громади займають площу понад 6836 га.

Ліси представлені широколистяними, хвойними і мішаними угрупованнями. Основними лісоутворюючими породами є граб, дуб, бук, які відповідно займають 35 %, 25 %, 17 % від усієї лісопокритої площі.

Територія, яка знаходиться під лісами займає 22,4 % від загальної площі громади, з них найбільші ростуть на території Більченського (2673 га) і Рудниківського (801,4 га) старостинських округів. Основні лісоутворюючі породи: бук, дуб, граб, вільха, липа, береза.

У підліску ростуть куці ліщини, шипшини, ожини, барбарису, бузини чорної, вовчі ягоди, глоду звичайного, малини, смородини, терну.

На луках ростуть злаки, вологолюбне різнотрав'я, а також кульбаба, польова ромашка, конюшина, гусячі лапки, дзвоники, журавлина, звіробій, конвалія та ін.

Болотна рослинність представлена сфагновим мохом, мохом зозулин льон, злаковими, осокою, пухівкою, очеретом, трясучкою, росичкою.

У нас росте багато декоративних і екзотичних порід, які тут акліматизувалися.

На території громади є 3 парки, 6 скверів, 5 лісогосподарських підприємств, а саме Красівське, П'ятничанське, Роздільське, Комарнівське лісництва та ДП «Галсільліс».

Природно-заповідний фонд. Дендрарій «Радів» – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення в Україні, розташована при східній околиці міста Миколаїв (колишній присілок Радів, тепер вул. Шевченка), площею 3,4 га. Перебуває у віданні ДП «Стрийський лісгосп» (Роздільське лісництво, кв. 39, вид. 3).

Статус надано з метою збереження насаджень 200 цінних порід дерев і чагарників (коркове дерево амурське, сосна Веймута тощо).

Кошів – ландшафтний заказник місцевого значення, рзташований на північний схід від села Колодруби, площею 110 га. Перебуває у віданні ДП «Самбірський лісгосп» (Комарнівське л-во, кв. 39, вид. 1-44).

Мета створення заказника: збереження типового природного ландшафту з типовою заплавною рослинністю, а також великої колонії сірих чапель.

Тут на лівобережжі Дністра збереглися еталони заплавної рослинності, аналогів якої немає в заповідному фонді області. Це багаті діброви з участю ясеня, граба, липи, клена гостролистого, вільхи чорної, осики, берези, які чергуються з фрагментами ясеневих ценозів, чорновільшанників, багатими різнотравними лугами, сосновими болотами.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

З представників фауни найпоширенішими тут є козуля, дикий кабан, заєць-русак, вивірка. Особливу цінність має розміщення на невеликій площі колонії сірих чапель, яка нараховує понад 100 гнізд.

Серед червонокнижних видів тварин і рослин є: баранець звичайний, курочка болотна, лілія лісова, зозуліні сльози, зіновать Пачоського, пальчатокорінник Фукса, осока затінкова.

Під Зăкладом – лісовий заказник місцевого значення, розташований між містом Миколаїв і селом Зăклад, площею 0,9 га. Перебуває у віданні Миколаївське ДЛГП «Галсільліс» (Миколаївське л-во, кв. 7, вид. 5).

Статус присвоєно для збереження частини лісового масиву, що прилягає до дороги М06 Київ-Чоп (автошляху Е471). На території заказника облаштована рекреаційна зона.

Поводження з відходами. Послугу поводження з побутовими відходами в громаді надає Миколаївське комунальне підприємств «Житлово-комунальне управління».

Зібрані тверді побутові відходи захороняються на Миколаївському сміттєзвалищі в урочищі «Гроби», на яке у підприємства є Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою площею 4 га. Для надання послуг поводження з ТПВ підприємством задіяно 2 сміттєвози та вантажний автомобіль ГАЗ- 3309.

Відповідно до проведеного конкурсу підприємство надає послуги у 7 з 24 населених пунктів громади, решту 17 населених пунктів потребують забезпечення вивозом твердих побутових відходів.

Всього укладено 6 203 договори, з них:

- населення – 4668 абонентів, де: приватний сектор м.Миколаєва – 2 071 абонентів, багатоквартирні будинки м.Миколаєва – 2597 абонентів, с. Дроговиж – 498 абонентів, с. Устя – 288 абонентів, с. Вербіж – 203 абоненти, с. Ричагів – 160 абонентів, с. Кагуїв – 83 абоненти, с. Гонятичі – 56 абонентів;
- інші споживачі – 247 абонентів.

Проблемними питаннями в діяльності підприємства є відсутність матеріально-технічного забезпечення (сміттєвої машини) для збільшення території надання послуг, мала кількість сміттєвих баків у споживачів приватного сектору, відсутність бази даних, з якою можна було б звірити фактичну кількість мешканців, що проживають у квартирі чи будинку (для правильного нарахування оплати за надані послуги).

Здоров'я населення. Головним ресурсом розвитку є люди і головною метою розвитку є забезпечення потреб людини у якісному та безпечному житті. Показник щільності населення у Миколаївській громаді близький до загальнообласного рівня, проте вище середнього порівняно з іншими громадами – 109 осіб на 1 км².

Демографічний чинник є одним із визначальних для забезпечення стабільного розвитку територіальної громади. Від кількості працездатного населення і показників демографічного розвитку залежить розвиток трудового потенціалу і, як результат, надходження до місцевого бюджету у вигляді податку на доходи фізичних осіб, які складають основну частину доходів місцевих бюджетів.

На сьогодні у Миколаївській громаді проживає 32934 особи (у м. Миколаїв – 14498 мешканців). Міське населення громади – 14498 осіб (44%), сільське – 18436 осіб (56%). В структурі населення громади переважає сільське.

Станом на 01.01.2023 у Миколаївській громаді зареєстровані та проживають 1876 внутрішньо переміщених осіб.

За даними Головного управління статистики у Львівській області (в тому числі розрахункового значення чисельності населення колишніх сільських рад, що увійшли до складу Миколаївської громади) можна побачити тенденцію щодо значного (порівняно з загальнообласним) зменшення кількості як міського, так і сільського населення (таблиця 2.4). Проте, показники трьох років є недостатніми для здійснення прогнозів.

Таблиця 2.4 Чисельність населення Миколаївської міської територіальної громади

Показник	2019 станом на 01.01.2020	2020 станом на 01.01.2020	2021 станом на 01.01.2020	2020/2019, %	2021/2020, %	2021/2019, %
Миколаївська громада, в тому числі:	34 257	33 307	32 934	-2,8	-1,1	-3,9
міське населення	14 787	14 637	14 498	-1,0	-0,9	-2,0
сільське населення	19 470	18 670	18 436	-4,1	-1,3	-5,3
Стрийський район	325 491	322 853	319 464	-0,8	-1,0	-1,9
Львівська область	2 512 084	2 497 750	2 478 133	-0,6	-0,8	-1,4

Показники природного приросту і сальдо міграції на території громади подано у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 Природний приріст і сальдо міграції на території Миколаївської громади

Показник	2021	2022*
Народилось (осіб)	338	348
Померло (осіб)	466	466
Природний приріст (осіб)	-128	-118
Прибуло (осіб)	1000	531
Вибуло (осіб)	535	619
Сальдо міграції (осіб)	465	-88
Реальний приріст (осіб)	-337	-206

*розрахункове значення - дані органу місцевого самоврядування

Як видно із таблиць 2.4-2.5 ситуація, що склалась у Миколаївській громаді, як і в колишньому Миколаївському районі та Львівській області загалом, характеризується процесом депопуляції, відбувається природне та міграційне скорочення населення, посилене фактором війни російської федерації проти України. Поступово йде процес зниження народжуваності, при цьому достатньо стабільною є кількість померлих. В сукупності ці фактори значною мірою впливають на процес «старіння» населення.

Загальну характеристику населення Миколаївської громади в розрізі населених пунктів станом на 01.01.2022 наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.6 Загальна характеристика населення Миколаївської громади

Населений пункт	Чисельність населення, осіб	Кількість жінок, осіб	Кількість чоловіків, осіб	Населення працездатного віку, осіб	Кількість безробітних, осіб
Миколаївська міська ТГ, усього	32934	17302	15632	18329	5427
Міське населення	14498	7962	6536	7946	1452
м. Миколаїв	14498	7962	6536	7946	1452
Сільське населення	18436	9340	9096	10383	3975
с. Більче	1543	714	829	860	380
с. Болоня	309	155	154	182	42
с. Велика Горожанна	989	517	472	551	194
с. Вербіж	704	356	348	416	183
с. Гірське	2842	1432	1410	1583	702
с. Гонятичі	200	93	107	102	47
с. Дроговиж	1933	1063	870	1077	512
с. Кагуїв	341	143	198	184	51
с. Колодруби	764	389	375	514	196
с. Криниця	993	508	485	553	202
с. Липиці	235	117	118	139	45
с. Листв'яний	81	42	39	46	11
с. Мала Горожанна	616	292	324	330	154
с. Новосілки-Опарські	830	423	407	463	223
с. Павуки	0	0	0	0	0
с. Підлісся	139	68	71	78	19
с. Повергів	228	133	95	119	45

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Населений пункт	Чисельність населення, осіб	Кількість жінок, осіб	Кількість чоловіків, осіб	Населення працездатного віку, осіб	Кількість безробітних, осіб
с. Раделичі	1108	544	564	618	223
с. Ричагів	470	252	218	282	95
с. Рудники	2927	1519	1408	1631	451
с. Сайків	113	64	49	59	18
с. Трудове	40	21	19	22	4
с. Устя	1031	495	536	574	178

На рисунку 2.3 подано гендерну структуру населення громади в розрізі населених пунктів.

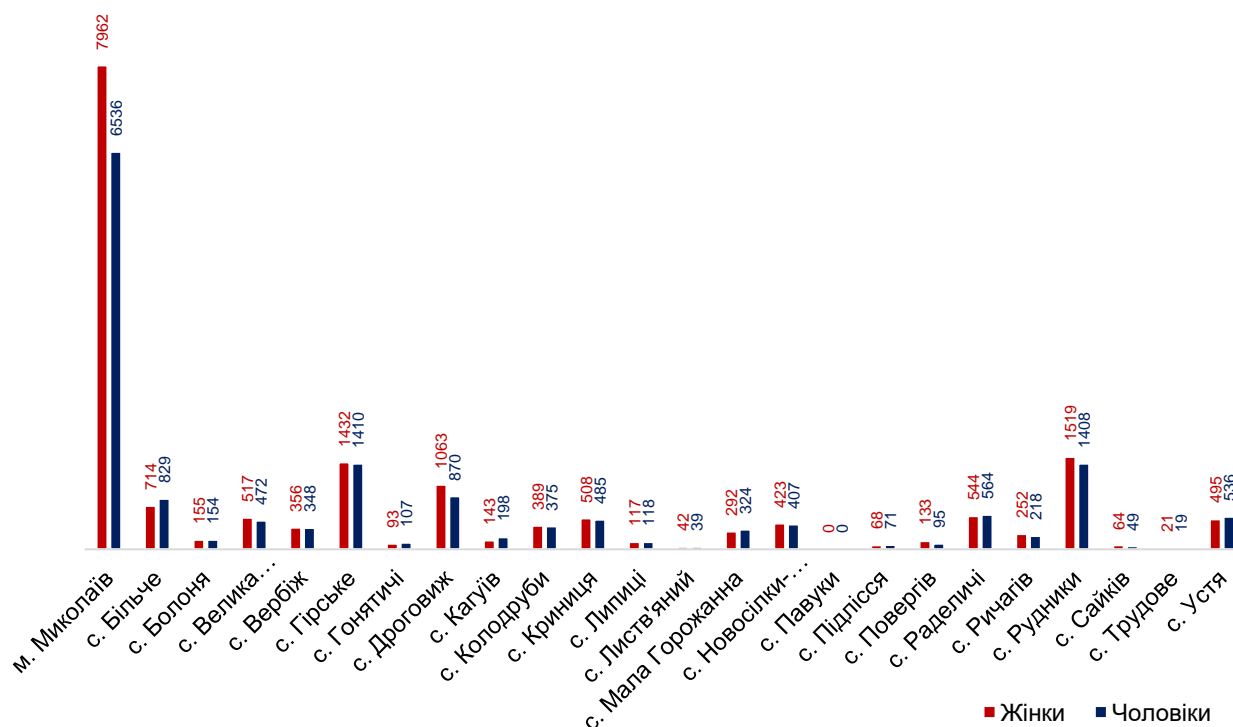

Рисунок 2.3 Гендерна структура населення

У гендерній структурі населення Миколаївської громади 52,5% становлять жінки.

Статеві вікова піраміда населення Миколаївської громади (рис. 2.4) сформована на підставі інформації про подані декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги. За інформацією офіційного сайту Національної служби здоров'я України мешканцями населених пунктів Миколаївської громади укладено 34188 декларацій (при загальній кількості 32934 мешканці), що дозволяє говорити, що серед декларантів є особи – жителі інших територіальних громад Львівської області. Проте, статеві-вікові характеристики декларантів відповідають (з певною похибкою) характеристикам населення громади.

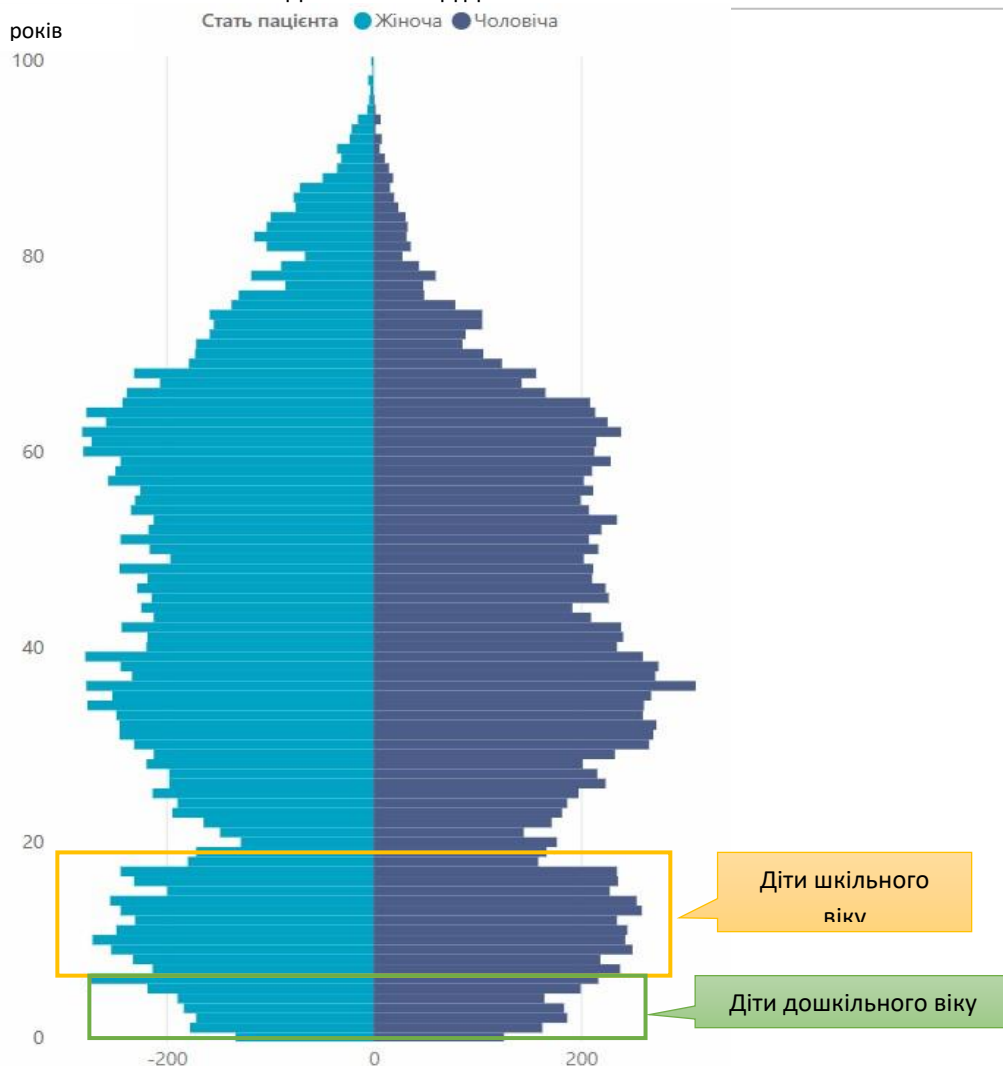

Рисунок 2.4 Статеві-вікова піраміда населення Миколаївської територіальної громади⁴

Представлена статеві-вікова піраміда дозволяє говорити про такі висновки та демографічні прогнози:

- наступні 10 років громада має шанс на зростання кількості працездатного населення (за умови відсутності масового виїзду молоді за межі громади) – у працездатний вік увійдуть діти, народжені після 2006 року. Саме на цей період припадають піки народжуваності у населених пунктах Миколаївської громади
- зараз у громаді проживає і навчається в закладах середньої освіти максимальна кількість дітей. Так, у віковому розрізі в громаді проживає найбільше 10-ти річних дітей – 514. При цьому кількість однорічних дітей складає вже 1,5 рази менше – 340 дітей. Тобто кожного наступного року кількість учнів перших класів зменшуватиметься
- водночас можна прогнозувати, що в наступні 5 років кількість дітей у дошкільних закладах не зазнає різкого зниження.

Означені тенденції є вагомою підставою для формування планів розвитку місцевої соціальної інфраструктури (зокрема освітньої, медичної тощо).

У таблиці 2.8 проведено розподіл населення за віком (сумарно по всіх населених пунктах громади).

⁴ На основі інформації про укладені декларації мешканцями, зареєстрованими в населених пунктах громади. Офіційний сайт НСЗУ. https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats?_cf_chl_tk=z6JRHVVVkc.qeu942Y.E6Naojyxh2ANKUKATED9J3fU-1679337309-0-gaNycGzNCxA

Таблиця 2.7 Вікова структура населення Миколаївської громади⁵

Показники	2021	У % до підсумку
Все населення, в т.ч. у віці:	32 934	100,0
Молодшому за працездатний, в т.ч.	6 567	19,9
Діти дошкільного віку	2 271	6,9
Діти шкільного віку	4 296	13,0
Працездатному	18 329	55,7
Старшому за працездатний	8 038	24,4

Відповідно до проведеного департаментом охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації аналізу основними причинами природного скорочення населення у Львівській області є серцево-судинні та онкологічні захворювання (рис. 2.5).

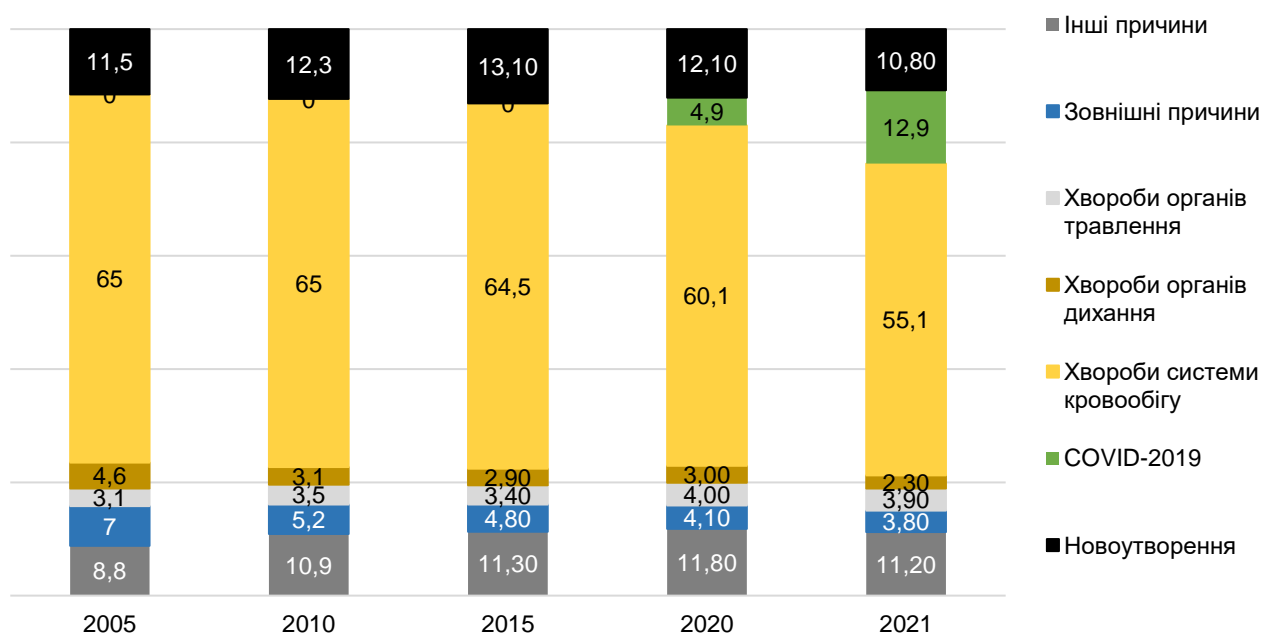

Рисунок 2.5 Аналіз причин природного скорочення населення у Львівській області

Медичну допомогу населенню Миколаївської громади надає КНП «Миколаївська міська лікарня», що має статус загального закладу спроможної мережі закладів охорони здоров'я Львівського госпітального округу (розпорядження начальника ЛОВА від 27.07.2023 №577/0/5-23ВА).

Мережу закладів охорони здоров'я громади представлено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 Мережа закладів охорони здоров'я Миколаївської громади

№ з/п	Назва закладу, адреса	Проектна потужність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Фактична наповнюваність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Кількість лікарів, осіб (штат)	Кількість лікарів, осіб (факт)	Кількість сер. мед. персоналу, осіб (факт)	Чи потребує будівля закладу модернізації?	Вид необхідних робіт
Заклади Комунального некомерційного підприємства «Миколаївська міська лікарня»								
1	Терапевтичний корпус КНП «Миколаївська МЛ» с. Дроговиж, вул. Федьковича, 1а	Ліжок 135, амб. відвідувань 100	Ліжок 135, амб. відвідувань 100	35,0	27	80	Так	Утеплення фасаду, заміна даху, заміна вікон, модернізація системи опалення, заміна освітлення, капітальний

⁵ За інформацією Миколаївської міської ради

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

№ з/п	Назва закладу, адреса	Проектна потужність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Фактична наповнюваність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Кількість лікарів, осіб (штат)	Кількість лікарів, осіб (факт)	Кількість сер. мед. персоналу, осіб (факт)	Чи потребує будівля закладу модернізації?	Вид необхідних робіт
								ремонт частини внутрішніх приміщень
2	Головний корпус КНП «Миколаївська МЛ» м. Миколаїв, вул. Мазепи, 11	35	35	13,25	11	23	Так	Утеплення фасаду, модернізація системи опалення, заміна освітлення, капітальний ремонт частини внутрішніх приміщень
3	Пологовий корпус КНП «Миколаївська МЛ» м. Миколаїв, вул. Франка, 22	18	18	7,0	4	10		-
4	Поліклініка / АЗПСМ, м. Миколаїв, вул. Возз'єднання, 9	500	500	28,75/ 18,25	27/ 18	31/ 21	Так	Утеплення фасаду, заміна даху, модернізація системи опалення, заміна освітлення, капітальний ремонт частини внутрішніх приміщень
5	Будівля стоматологічної поліклініки (перший поверх займає поліклінічний відділ) м. Миколаїв, вул. Возз'єднання, 7	150	150	2	2	2	Так	Поточний ремонт внутрішніх приміщень
6	АЗПСМ с. Рудники, вул. Дрогобицька, 3б	96	96	2	2	6	Так	Утеплення фасаду, заміна освітлення, капітальний ремонт частини внутрішніх приміщень
7	АЗПСМ с. Гірське, вул. Горішня, 30 а	102	102	2	2	5	Ні	-
8	АЗПСМ с. Новосілки-Опарські, вул. Шевченка, 95	80	80	1,5	2	2	Так	Утеплення фасаду, заміна вікон, заміна освітлення
9	АЗПСМ с. Велика-Горожанна, вул. Шевченка, 35а	51	51	1	1	2	Так	Заміна освітлення
10	АЗПСМ с. Більче, вул. І.Франка, 29	44	44	1	1	3	Так	Капітальний ремонт частини внутрішніх приміщень
11	Медичний пункт тимчасового базування с. Дроговиж, вул.Т.Шевченка, 198	-	-	-	-	2	Ні	Поточний ремонт внутрішніх приміщень
12	Медичний пункт тимчасового базування с. Устя, вул.Т.Шевченка, 12	-	-	-	-	1	Так	Утеплення фасаду, капітальний ремонт системи водопостачання та водовідведення з влаштуванням санвузла
13	Медичний пункт тимчасового базування с. Болоня, вул. Б.Хмельницького, 51	-	-	-	-	1	Ні	Поточний ремонт внутрішніх приміщень
14	Медичний пункт тимчасового базування с. Раделичі, вул. Т.Шевченка, 22	-	-	-	-	1	Так	Утеплення фасаду, капітальний ремонт санвузла та приміщень
15	Медичний пункт тимчасового базування с. Гонятичі, вул. 24-серпня, 60	-	-	-	-	1	Так	Утеплення фасаду, поточний ремонт внутрішніх приміщень
16	Медичний пункт тимчасового базування с. Мала-Горожанна, вул. Січових Стрільців, 54	-	-	-	-	1	Так	Утеплення фасаду, поточний ремонт санвузла
17	Медичний пункт тимчасового базування с. Криниця, вул. Л.Українки, 1	-	-	-	-	2	Ні	Поточний ремонт санвузла

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

№ з/п	Назва закладу, адреса	Проектна потужність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Фактична наповнюваність закладу, ліжко-місць/відвідувань	Кількість лікарів, осіб (штат)	Кількість лікарів, осіб (факт)	Кількість сер. мед. персоналу, осіб (факт)	Чи потребує будівля закладу модернізації?	Вид необхідних робіт
18	Медичний пункт тимчасового базування с. Колодруби, вул. І.Франка, 11	-	-	-	-	1	Так	Капітальний ремонт приміщення з облаштуванням санвузла

В структуру закладу входять: стаціонарні відділення на 188 ліжок, поліклінічне відділення та допоміжні діагностичні служби, 6 амбулаторій загальної практики-сімейної медицини та 8 медичних пунктів тимчасового базування.

З метою створення компактного та раціонального розміщення всіх структур лікарні в цілісному медичному мікрорайоні міста з оптимальною логістикою і пішою доступністю в найкоротші терміни між відділенням та корпусами, планується перенесення пологового відділення із віддаленого старого приміщення в лікувальний корпус лікарні.

Лікувальні та діагностичні підрозділи забезпечені базовим медичним обладнанням та апаратурою, частина з якого вже вичерпує свій технічний ресурс та потребує оновлення. У найближчих планах лікарні закупівля та встановлення компресорної станції, яка дозволить ввести в експлуатацію сучасні 2 наркозні станції, оновлення дихальної апаратури реанімації (анестезіологічного відділення з ліжками для інтенсивної терапії), центральної стерилізаційної, придбання нового рентген-апарату для стаціонару, оновлення обладнання в лабораторії на сучасні автоматичні аналізатори та модернізація обладнання кімнати новонароджених у пологовому відділенні, оновлення ліфтів на повністю автоматичні комплекси.

Мікроклімат у приміщеннях медичних установ є надзвичайно важливим та фундаментальним для комфортного перебування пацієнтів як для амбулаторного прийому, так і стаціонарного лікування, а без енергоефективності цього досягнути дуже важко. Тому розпочинається енергомодернізація корпусів КНП «Миколаївська МЛ». На будівлю терапевтичного корпусу проведено енергетичний аудит та виготовлений кошторис щодо проведення заходів з енергозбереження. Також планується в перспективі проведення капітальних ремонтів чи реконструкція реанімаційного відділення, центральної стерилізаційної, клініко-діагностичної лабораторії.

Крім того, з метою виконання вимог Міністерства охорони здоров'я України щодо розмежування рівнів надання медичної допомоги, розглядається можливість виокремлення первинної ланки медичної допомоги в окреме підприємство, до складу якого будуть входити 6 амбулаторій та 8 медичних пунктів тимчасового базування.

На первинній ланці медичну допомогу надають 26 лікарів, з них: 1 лікар терапевт, 17 лікарів загальної практики-сімейної медицини та 8 лікарів педіатрів, з якими укладено 33491 декларацію про вільний вибір сімейного лікаря (100% від чисельності населення громади).

У розрізі амбулаторій чисельність укладених декларацій становить: м.Миколаїв – 21295 декларацій, с.Гірське – 3641 од., с. Рудники – 3161 од., с. Більче – 1684 од., с. Велика Горожанна – 1694 од., с. Новосілки-Опарські – 2014 од.

Слід зазначити, що серед декларантів є особи – жителі інших територіальних громад Львівської області, приблизна їх кількість становить 3500 осіб.

Забезпечення населення фармацевтичними товарами у Миколаївській громаді здійснює аптечна мережа з 8 закладів (табл. 2.9)

Таблиця 2.9 Аптечна мережа у Миколаївській громаді

№	Назва аптеки	Адреса
1	ФОП Пакулець А	с.Дроговиж, вул.І.Франка, 29
2	ТзОВ «Медстрах-М»	м.Миколаїв, вул.Д.Галицького, 15 б
3	ТзОВ «ЗІ»	м.Миколаїв, вул.Шептицького, 26
4	Подорожник	м.Миколаїв

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

№	Назва аптеки	Адреса
5	D.S. аптека	м.Миколаїв, бульвар Проектний, 2а
6	Економ аптека	м.Миколаїв, вул.Д.Галицького,1
7	ФОП Маслиган Петро Володимирович	м.Миколаїв, вул.Д.Галицького
8	ФОП Лойко Ганна Федорівна	м.Миколаїв, пл.Ринок, 26а

Об'єкти інфраструктури у системі охорони здоров'я у громаді знаходяться у задовільному стані, а найбільші проблеми пов'язані із потребою проведення ремонтних робіт.

Вплив екологічних факторів на здоров'я населення громади не виявлено.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Миколаївської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку не буде затверджено, екологічні проблеми та поточний стан довкілля, у тому числі здоров'я населення, залишаться нагальними та незмінними, рівень ризику погіршення екологічної ситуації у громаді та негативного впливу на здоров'я мешканців громади може зрости. Водночас, неприйняття Стратегії та Плану заходів спричинить до невирішення низки проблем, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків. Зокрема:

- недостатня якість медичного обслуговування населення, нерозмежована первинна та вторинна ланки;
- зберігатиметься значна амортизація об'єктів житлово-комунальної інфраструктури громади, що не будуть модернізовані;
- фізичний знос мереж централізованого водопостачання спричинятиме значні витрати й втрати води;
- не буде проведено реконструкцію очисних споруд та розширено мережі централізованого водовідведення, що надалі спричинятиме потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
- низька енергоефективність комунальних будівель в громаді;
- забруднення ґрунтів та довкілля буде продовжуватись внаслідок несанкціонованих сміттєзвалищ та недосконалої системи управління відходами на місцевому рівні;
- значний ризик підтоплення територій та сільськогосподарських угідь внаслідок забруднених русел річок та неукріплених берегів водойм;
- екологічна культура населення залишиться низькою.

В разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури можуть нести загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що ускладнить екологічну ситуацію. Особливу загрозу становитиме проблема забруднення поверхневих вод, атмосферного повітря.

Розділ 3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Розвиток Миколаївської громади забезпечуватиме поєднання зусиль, скерованих на стимулювання її економічного зростання, із зусиллями, що спрямовані на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Миколаївської громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, кліматичні фактори, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.1 Вплив цілей Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль 1. Ефективна і конкурентоздатна місцева економіка									
1.1. Зростання інвестиційної привабливості громади	+	+	+	+	-	0	-	+	0
1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства	+	+	+	+	0	+	-	+	0
1.3. Підтримка підприємництва	+	0	0	0	0	0	-	+	0
1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу	+	+	0	+	0	0	-	+	0
Стратегічна ціль 2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля									
2.1. Покращення екологічного стану в громаді	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.2. Розвиток комунальної інфраструктури	+	+	+	+	+	+	-	0	+
2.3. Ефективне управління відходами	+	+	+	+	0	+	0	+	0
2.4. Безпечна громада	+	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5. Енергоефективна громада	+	+	0	0	+	0	0	0	+
Стратегічна ціль 3. Якісне життя									
3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	+	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Надання якісної сучасної освіти	+	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Трансформація закладів культури	+	0	0	0	0	0	0	+	0
3.4. Громада дружня до мешканців	+	0	0	0	0	0	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільної дороги загального користування державного значення М-06 Київ-Чоп, з якою збігається європейський автошлях Е471, міжнародний транспортний коридор «Середземноморський» (№5), де відбувається проходження великої кількості транзитного транспорту, та дороги загального користування державного значення Р-84

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Бібрка-Кам'янка-Бузька-Жовква-Городок-Миколаїв-Жидачів-Калуш-Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини («Велике транзитне кільце Львівщини»), якою великогабаратитні машини здійснюють об'їзд м.Львів, а також автомобільних доріг загального користування державного значення: Т-14-16 Львів-Пустомити-Меденичі, Т-14-02 Східниця-Пісочна. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива. Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Позитивний вплив на атмосферне повітря зумовить досягнення оперативної цілі Стратегії 2.5. Енергоефективна громада шляхом реалізації програм та проектів спрямованих на впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії та популяризації енергоефективності та енергозбереження.

Автомобільний та залізничний транспорт, який проїжджає громадою, окрім викидів забруднюючих речовин в атмосферу, спричиняє також акустичне забруднення, яке є одним з чинників розвитку серцево-судинних захворювань та негативно впливає на флору та фауну громади. Особливо уражені шумовим забрудненням населені пункти, через які проходять найбільші автомобільні шляхи, і на яких наявні ділянки житлової забудови незахищеної або недостатньо захищеної шумоізолюючими засобами – зеленими насадженнями чи шумозахисними екранами.

Для запобігання потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств планується розбудувати та модернізувати систему водовідведення й очисні споруди. Негативний вплив на ґрунти відбувається при підготовці території для будівництва будівель та споруд. Він обумовлений виїмкою ґрунту при влаштуванні підземних конструкцій будівель, автошляхових покриттів, прокладання підземних мереж, відведення поверхневих стічних вод, а також родючого ґрунту для озеленення території. Вплив на ґрунти від утворених в процесі планованої діяльності відходів не відбуватиметься, оскільки передбачається удосконалення роботи з поводженням ТПВ.

Образ ландшафту. Миколаїв оточений кар'єрами, в тому числі і піщаним. Зокрема, Східне Миколаївське родовище піску (кар'єр ПАФ «Дністер») - площа 40 га, кар'єр глини Кагуєвський - 100 га, Північне Розвадівське родовище піску - площа 1 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр «ОНУР») - площа 5 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр ШБД № 38) - 2 га.

Видобуток будівельних матеріалів зумовлює не тільки постійне розширення площ, а й утворення виробленого та насипного рельєфів поверхні. Пісок з кар'єрів використовується для виготовлення сухих будівельних сумішей (ТОВ «Хенкель Баутехнік Україна» та Промислово-будівельна група «Ковальська»). Також його додають для виготовлення будівельних конструкцій та матеріалів, вскриша використовується для підсипки для укладання доріг (ТзОВ «Алов»).

На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Гравітаційні процеси пришвидшуються денудаційно-аккумулятивною роботою екскаватора, утворюючи свіжі стінки та відповідні форми меншого розміру на них. Відбуваються також і водно-ерозійні процеси, зокрема утворення провалів та западин. Для підтримання належного стану ландшафту необхідне чітке дотримання підприємствами вимог природоохоронного законодавства.

Біорізноманіття зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території населених пунктів Миколаївської громади відбуватиметься комплексно. В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені оперативною ціллю 2.1. Покращення екологічного стану в громаді, 2.3. Ефективне управління відходами (передбачає запровадження та пропагування системи сортування відходів, формування еко-свідомості у населення, проведення заходів та екологічних акцій очищення берегів річок та озер, території лісосмуг, укріплення берегів річок та захисту від підтоплення, реконструкція парків та влаштування паркових просторів тощо) очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Культурна і природна спадщина. За умови виявлення об'єктів культурної спадщини при проведенні будь-яких земельних робіт на території населеного пункту повинні виконуватися наступні норми

Законів України:

- обов'язкове проведення археологічних розвідок території зазначеної земельної ділянки та врахування результатів цієї розвідки при передачі земельних ділянок у власність чи користування, у тому числі під будівництво;
- визначення меж території археологічних об'єктів з їх координуванням;
- укладення з користувачами охоронних договорів на всі об'єкти археологічної спадщини для забезпечення їх належної охорони і відповідно до вимог чинного законодавства (стаття 23 [Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#));

Згідно статті 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини»:

Якщо під час проведення будь-яких земляних робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, виконавець робіт зобов'язаний зупинити подальше ведення робіт і протягом однієї доби повідомити про виявлені знахідки відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території.

Також, відповідно до статті 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» будівельні, меліоративні, шляхові та інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

Роботи на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини здійснюються за наявності письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини на підставі погодженої з ним науково-проектної документації.

З метою захисту об'єктів археології, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок у випадках, передбачених Земельним кодексом України, погоджуються органами охорони культурної спадщини.

Відповідно до статті 19 [Закону України «Про охорону археологічної спадщини»](#): юридичні і фізичні особи, у користуванні або володінні яких перебувають археологічні об'єкти або предмети, зобов'язані:

- дотримуватися всіх вимог законодавства щодо охорони і використання археологічних об'єктів або предметів;
- виконувати всі необхідні роботи виробничого характеру згідно з дозволом;
- негайно інформувати про нововиявлені об'єкти або предмети в межах території, яку вони використовують для своєї діяльності;
- сприяти і не перешкоджати будь-яким роботам з виявлення, обліку та вивчення археологічних об'єктів або предметів.

Відповідно до статті 47 Закону України «Про охорону культурної спадщини» юридичні і фізичні особи, які завдали шкоди пам'яткам, їхнім територіям (у тому числі незаконним будівництвом), зобов'язані відновити пам'ятки та їхні території, а якщо відновлення неможливе - відшкодувати шкоду відповідно до закону.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді.

Розділ 4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Екологічні проблеми Миколаївської громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Забруднення атмосферного повітря у громаді має як ареальне, так і лінійне походження. Ареальний не займає великої частки джерел забруднення повітря і, радше, пов'язаний із близькістю до великого промислового центру Заходу України м. Львова, де розташовано багато великих промислових об'єктів, а також проблема забрудненості атмосферного повітря шкідливими викидами промислових підприємств, розміщених у громаді (оксиди вуглецю, оксиди азоту та сірчаного ангідриду).

Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є повільне впровадження пилогазоочисного обладнання на підприємствах. Гострими залишаються низка проблем: недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; невиконання у встановлені терміни заходів щодо зниження обсягів викидів до нормативного рівня; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів; відсутність ефективного очищення викидів підприємств від газоподібних домішок.

На території громади наявний один суб'єкт підприємницької діяльності, включений до Реєстру об'єктів, які справляють шкідливий вплив на довкілля - Приватне акціонерне товариство «Миколаїв-львівський комбінат будівельних конструкцій» (реєстр. № 02034), зареєстроване за адресою м. Миколаїв, вул.Вапняно-Кар'єрна, 6. Підприємство здійснює діяльність з виготовлення виробів із бетону для будівництва, добування піску, гравію, глин та ін. Задекларовані підприємством наступні викиди шкідливих речовин: речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) - 4.044829, оксид вуглецю - 7.680115, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂]) - 2.715334.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із проходженням через громаду важливих автошляхів та високій інтенсивності руху автотранспорту на її території – транспортні засоби, як локальні, так і транзитні, що рухаються автомобільною дорогою загального користування державного значення М-06 Київ-Чоп (на м. Будапешт через міста Львів, Мукачево і Ужгород та державний кордон з Угорщиною), а також «великим транзитним кільцем» - дорогою загального користування державного значення Р-84 Бібрка - Кам'янка-Бузька - Жовква - Городок - Миколаїв - Жидачів - Калуш - Бурштин, яка з'єднує між собою основні магістралі Львівщини. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та оксидами азоту), можливе до 5-10 м від ліній руху автотранспорту шляхами.

Основними проблемами **забруднення поверхневих вод** у Миколаївській громаді є скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод і відсутність ефективної системи водовідведення, що, внаслідок концентрації на території громади великої кількості жителів (їх кількість постійно зростає) та підприємницьких структур, має негативний вплив на поточний стан води. Скид зворотних (стічних) вод у поверхневі водні об'єкти на території Миколаївської громади у 2022 році становив 2,892 млн м³/рік, з них нормативно чистих без очистки – 2,365 млн м³/рік, забруднених – 393 тис. м³/рік, нормативно очищених на спорудах – 134 тис. м³/рік (за даними Державного водного кадастру за розділом: «[Водокористування](#)»). Наведені дані засвідчують, що 13,6% зворотних (стічних) вод, які скидають в поверхневі водні об'єкти 19 зареєстрованих водокористувачів в Миколаївській громаді, – не проходять відповідної очистки і є забрудненими.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади: зберігання ТПВ на присадибних ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

⁶ <https://eco.gov.ua/reestr-obyektiv-yaki-spravlyayut-shkidlivij-vpliv>

Забруднення ґрунтів на території Миколаївської громади зумовлене викидами в атмосферне повітря від промислових підприємств і пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь, які, в підсумку, осідають на поверхню ґрунту. Вплив на екологічний стан громади має наявність на її території сільськогосподарських підприємств та використання гербіцидів. Окрім того, на території громади зафіксовані випадки несанкціонованого вивезення сміття.

Автошляхи загального користування державного значення є чинником забруднення ґрунтів громади. Важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають в ґрунтах вздовж автошляхів. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км.

Миколаїв оточений кар'єрами, в тому числі і піщаним. Зокрема, Східне Миколаївське родовище піску (кар'єр ПАФ «Дністер») - площа 40 га, кар'єр глини Кагуєвський - 100 га, Північне Розвадівське родовище піску - площа 1 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр «ОНУР») - площа 5 га, Південне Тростянецьке родовище піску (кар'єр ШБД № 38) - 2 га.

Видобуток будівельних матеріалів зумовлює не тільки постійне розширення площ, а й утворення виробленого та насипного рельєфів поверхні. Пісок з кар'єрів використовується для виготовлення сухих будівельних сумішей (ТОВ «Хенкель Баутехнік Україна» та Промислово-будівельна група «Ковальська»). Також його додають для виготовлення будівельних конструкцій та матеріалів, вскриша використовується для підсіпки для укладання доріг (ТЗОВ «Алов»).

На території кар'єрів поширені переважно два типи сучасних екзогенних процесів: гравітаційні та водно-ерозійні. Серед гравітаційних виділяють осипні та обвальні процеси. Обвальні процеси проявляються на деяких стінках кар'єрів, де відслонюються скельні породи (літотамнієві вапняки і пісковики). Гравітаційні процеси пришвидшуються денудаційно-аккумулятивною роботою екскаватора, утворюючи свіжі стінки та відповідні форми меншого розміру на них. Відбуваються також і водно-ерозійні процеси, зокрема утворення провалів та западин. Для підтримання належного стану ландшафту необхідне чітке дотримання підприємствами вимог природоохоронного законодавства.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення **біорізноманіття**, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із «червонокнижним» статусом, є зривання їх на букети для продажу та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових - проведення лісгосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

- випалювання сухої рослинності у весняний період;
- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із нереалізацією заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів. Хоча на території Миколаївської громади природоохоронні території займають незначну площу, варто виділити низку загроз і потенційних ризиків для функціонування системи природоохоронних територій у громаді:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з виробничою, агропромисловою, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації природно-ландшафтних комплексів, розроблення кар'єрів у місцях потенційного розміщення історично-культурних та археологічних пам'яток, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;

- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів у прикордонних районах області, та інше);
- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища **на стан здоров'я мешканців** громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з низьким рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, низьким рівнем оснащення сучасним функціонально-діагностичним та фізіотерапевтичним обладнанням. З метою покращення результатів роботи системи охорони здоров'я та поліпшення якості надання послуг закладами охорони здоров'я усіх рівнів необхідно змінити механізми фінансування та оптимізувати систему управління. Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться, але можливі локальні погіршення у місцях найбільшого забруднення повітря та/або питної води, зокрема:

- через забруднення поверхневих вод внаслідок недбалого і нераціонального поводження із стічними водами в населення можуть виникнути хвороби кишково-шлункового тракту, нирок та інші;
- через забруднення атмосферного повітря внаслідок проходження по території громади автошляхів загального користування державного значення виникають хвороби дихальних шляхів, алергії, сльозотеча, різь в очах, сухий кашель, нудота, головний біль, стискання в грудях, задишка, загальну слабкість, що є причиною розладів функцій органів дихання, атеросклерозу, хвороби серця, раку легенів;
- через зниження показників родючості та хімічного навантаження на ґрунти в населення через неякісні продукти харчування можуть виникнути хвороби кишечно-шлункового тракту, нирок та інші.

Розділ 5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ТА ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до **Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»** та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання низки заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища. Комплексні заходи з охорони довкілля ґрунтуються на пропозиціях схем і проектів районного проектування та відповідних розділів прогнозів економічного та соціального розвитку підприємств, схем генеральних планів території.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, **встановлені на державному та місцевому рівнях** та пов'язані з дотриманням низки нормативних документів, зокрема:

1. Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695.

2. Стратегії сталого розвитку «Україна-2030», схваленої Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019.

3. Програми охорони навколишнього природного середовища Львівської області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 23.02.2021 № 72.

4. Комплексної програми підвищення енергоефективності, енергозбереження та розвитку відновлюваної енергетики у Львівській області на 2021-2025 роки, затвердженої рішенням сесії Львівської обласної ради від 18.02.2021 № 62.

5. Стратегії управління відходами у Львівській області до 2030 року, затвердженої рішенням Львівської обласної ради від 21.12.2017 № 580.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

1. Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015).

2. Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 року № 2354-VIII регламентовано процедурні аспекти стратегічної екологічної оцінки. Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Засади екологічної політики України регламентовані **Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»** 28.02.2019 № 2697-VIII. Основні засади державної екологічної політики:

1) впровадження інструментів сталого (тобто виваженого) споживання природних ресурсів та виробництва;

2) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

3) створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у тому числі природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

4) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення та невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

5) збереження і відновлення чисельності видів природної флори та фауни, в тому числі мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного та рослинного світу і типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

6) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст (зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво);

7) забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;

8) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

9) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану вражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

10) стимулювання впровадження систем екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у тому числі на основі міжнародних систем сертифікації та маркування;

11) впровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

У вищезгаданому законі СЕО визначено одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затверджену Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р, розроблено з метою підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні.

Реалізація Стратегії направлена на виконання Україною міжнародних зобов'язань в рамках Паризької кліматичної угоди щодо скорочення викидів парникових газів та адаптації до наслідків глобальної зміни клімату.

Основними екологічними загрозами для України є значний рівень забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, недосконала система державного нагляду (контролю) та моніторингу навколишнього природного середовища. Також склалася критична ситуація з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів.

Відповідно до Стратегії екологічної безпеки найбільш вразливими до наслідків зміни клімату в Україні є такі соціально економічні сектори як: біорізноманіття, водні ресурси, енергетика, громадське здоров'я, лісове господарство, прибережні території, рибне господарство, сільське господарство, ґрунти тощо. І саме на них буде направлена основна діяльність Уряду в рамках реалізації документу.

Реалізація Стратегії досягнення цілей державної політики щодо екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату здійснюватимуться в два етапи. У результаті її впровадження очікується: зменшення рівня промислового забруднення, створення ефективної системи хімічної безпеки, забезпечення раціонального використання природних ресурсів; досягнення «доброго» екологічного стану вод, забезпечення сталого лісоуправління та підвищення адаптивної здатності лісових екосистем, створення правових та економічних підстав запровадження ієрархії поведінки з відходами, підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні, посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату, стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях тощо.

Впровадження стратегії відбуватиметься відповідно до розробленого і затвердженого Операційного плану реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, в якому прописані заходи на найближчі три роки.

Юридичні засади поведінки з водними ресурсами визначаються **Водним кодексом України** (від 06.06.95 № 213/95-ВР) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<https://data.gov.ua/dataset/water-use-permits>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 № 321, зі змінами);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (від 11.09.1996 № 1100, зі змінами);
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (від 15.12.1994 № 116);
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998 № 2024, зі змінами).

Правове та інституційне регулювання та основні екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря регламентуються **Законом України «Про охорону атмосферного повітря»** від 16.10.1992 № 2707-XII.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** від 20.06.2022 року № 2320-IX та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, у якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** від 18.09.1991 № 1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також, відповідно до ст. 8 інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** від 23.05.2017 № 2059- VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України, Стратегія відповідає низці зобов'язань:

1. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
2. Проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
3. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
4. Підвищення комфортності сформованої міської забудови за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
5. Вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
6. Впровадження роздільного збору сміття;
7. Вивезення твердих побутових відходів на полігон ТПВ, згідно з договором;

8. Забезпечення загальної доступності Стратегії та самого звіту SEO відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування, а у сільських населених пунктах - також не менш як у трьох публічних місцях (на дошках оголошень органу місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органом місцевого самоврядування, та в інших місцях масового перебування населення).

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року відповідають цілям екологічної політики, встановленим на національному та регіональному рівнях; враховують більшість з них і пропонують комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

Розділ 6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Миколаївської громади при дотриманні та виконанні захисних і охоронних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни, а всі стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	+

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?		+		+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	+
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	+
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+		
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			+	+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	+
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
29. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	+
31. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		+		
32. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
33. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		+		
34. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?		+		
35. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
Населення та інфраструктура				
36. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		+		
37. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?		+		
38. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
39. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
40. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		+		+
41. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг				
42. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
43. Погіршення екологічного моніторингу?			+	+
44. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
45. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше				
46. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
47. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
48. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
49. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
50. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
51. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

В результаті реалізації документів державного планування стан довкілля та умов життєдіяльності населення, його стан здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу зміниться в кращу

сторону, тому що вибрано найбільш екологічно безпечне бачення Стратегії з урахуванням соціального, екологічного та економічного впливу.

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Миколаївської територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Таблиця 6.2 Висновки щодо ймовірного впливу Стратегії на довкілля

Складові	Опис
Атмосферне повітря	У результаті реалізації Стратегії не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. Позитивний вплив на атмосферне повітря зумовить досягнення оперативної цілі Стратегії 2.5. Енергоефективна громада шляхом реалізації програм та проєктів спрямованих на впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії та популяризації енергоефективності та енергозбереження.
Водні ресурси	Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії не призведе до погіршення стану водних ресурсів. Водночас Стратегія містить оперативну ціль 2.1. Покращення екологічного стану в громаді, що передбачає розвиток системи очистки стічних вод (реконструкція очисних споруд), розширення і покращення якості системи водовідведення, а також захист прибережних зон, попередження підтоплення території, розчистку русел річок. Крім того, серед завдань оперативної цілі 2.2. Розвиток комунальної інфраструктури передбачається розширення та покращення якості системи водопостачання.
Відходи	Реалізація завдань Стратегії, які передбачені оперативними цілями 2.1. Покращення екологічного стану в громаді, 2.3. Ефективне управління відходами, що передбачають запровадження та пропагування системи сортування відходів, формування еко-свідомості у населення, проведення заходів та екологічних акцій очищення берегів річок та озер, території лісосмуг, укріплення берегів річок та захисту від підтоплення, реконструкцію парків та влаштування паркових просторів тощо) сприятимуть зменшенню обсягів утворення твердих побутових відходів, створенню ефективної системи поводження з ТПВ. Такі заходи як впорядкування території, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади, поступове запровадження чіткої системи збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ, закупівля техніки, просвітницька діяльність щодо створення екологічної культури мешканців мають виключно позитивний ефект.
Кліматичні умови	Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат. Натомість, реалізація завдань у межах оперативних цілей 1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства, 2.1. Покращення екологічного стану в громаді, 2.3. Ефективне управління відходами та 2.5. Енергоефективна громада в комплексі дозволить знизити викиди CO ₂ в атмосферу, сприятимуть збалансованому та більш сталому споживанню ресурсів.
Земельні ресурси	Внаслідок реалізації Стратегії не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу та появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Очікується, що запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. Оперативна ціль 1.2. Розвиток промисловості та сільського господарства зорієнтована на зростання ефективності землекористування у громаді через застосування комплексного підходу до розвитку агропромислового комплексу на її території, що у перспективі

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Складові	Опис
	<p>призведе до більш ощадного і раціонального використання існуючих площ сільськогосподарських земель. Орієнтування на ведення органічного сільського господарства та кооперації с/г виробників дозволить мінімізувати використання синтетичних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин, кормових добавок. Крім того, в межах оперативної цілі 2.1. Покращення екологічного стану в громаді передбачено реконструкцію парків в м.Миколаїв, с.Устя та створення паркового простору в с.Вербіж. Розвиток системи управління відходами (зокрема, запровадження системи сортування), який планується у межах реалізації оперативної цілі 2.3. Ефективне управління відходами, сприятиме зменшено кількості твердих побутових відходів, що вивозяться на полігон для утилізації, та знизити обсяг токсичних речовин, які потрапляють у ґрунт внаслідок перегнивання сміття або наявності у відходах небезпечних речовин.</p>
Біорізноманіття та рекреаційні зони	<p>У Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Натомість, в межах оперативної цілі 2.1. Покращення екологічного стану в громаді передбачено реконструкцію парків в м.Миколаїв, с.Устя та створення паркового простору в с.Вербіж. Також в рамках завдання 2.1.4. Впорядкування території передбачається реалізація екологічної програми та програми благоустрою, зокрема ліквідація аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування та обрізка дерев, закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, розбивка клумб, квітників, недопущення поширення борщівника Сосновського на території сіл громади, викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування, які матимуть позитивний вплив на збереження біорізноманіття.</p>
Культурна спадщина	<p>Реалізація Стратегії не призведе до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.</p> <p>Стратегічно важливим напрямком діяльності Миколаївської громади до 2027 року є активний розвиток туристичної, рекреаційної індустрії і суміжних галузей гостинності та громадського харчування, завдяки чому зросте попит на туристичні продукти громади.</p> <p>Громада розвиватиме свій економічний потенціал оздоровчо-відпочинкової та туристичної сфери, зокрема р. Дністер та її приток, ставків, озер (зокрема, штучне карстове озеро Задорожнє) та підземних вод, поєднаних з 38 км розміщенням від обласного центру, активно використовуватиме належно облаштовані унікальні магніти Миколаївської громади - пам'ятки історії, археології, архітектури, підтримуватиме та ефективно промуватиме унікальні традиції Миколаївської громади щодо історичного розвитку гончарства, каменярства, історичну назву «копачі». До 2027 року громада створить туристичну сервісну інфраструктуру та стане складовою регіональних та міжнародних туристичних маршрутів. Реалізація оперативної цілі 1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу має на меті підтримку, збереження, історичних пам'яток, пам'яток архітектури, культурної, історичної спадщини громади.</p> <p>Впровадження Стратегії та Плану заходів сприятиме розвитку рекреаційних зон в громаді, осередків дозвілля та громадських просторів, що передбачено оперативними цілями 1.4. Розвиток туристичного, готельно-ресторанного та відпочинкового бізнесу та 2.1. Покращення екологічного стану в громаді. У процесі реалізації Стратегії не передбачається негативного впливу на наявні об'єкти природно-заповідного фонду.</p>
Населення та інфраструктура	<p>Стратегія не передбачає появи нових ризиків для здоров'я населення громади. Натомість, всі цілі, завдання Стратегії спрямовані на покращення умов життя і діяльності громадян. До того ж реалізація оперативної цілі 3.1. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя має сприяти покращенню здоров'я жителів громади. Для створення безпечних умов на дорогах запланована реалізація оперативної цілі 2.2. Розвиток комунальної інфраструктури, для створення інших безпекових умов для населення – оперативна ціль 2.4. Безпечна громада.</p>
Екологічне управління, моніторинг	<p>Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення</p>

Складові	Опис
	поводження з відходами, впровадження екологічного управління та енергоефективних технологій, енергомодернізацію комунальних будівель.
Кумулятивний (накопичувальний) вплив	Ймовірність того, що реалізація Стратегії приведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація усіх оперативних цілей Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в територіальній громаді.

Розділ 7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Можливі превентивні заходи за складовими навколишнього природного середовища

Компонент довкілля	Основні проблеми, пов'язані з ДДП	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
Атмосферне Повітря і клімат	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вплив промислових підприємств, зокрема забруднення повітря пилом через розроблення родовищ піску. ▪ Вплив викидів шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Створити території захисних зелених насаджень обабіч автошляхів. ▪ Впроваджувати та сприяти реалізації заходів підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях громади. ▪ Здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухою та незаконної вирубки лісів.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зношеність та нестача водоносних систем. ▪ Неєфективна та недостатня система централізованого водовідведення. ▪ Підтоплення територій. ▪ Занедбаність водних об'єктів. ▪ Потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Здійснити модернізацію очисних споруд м.Миколаїв із застосуванням новітнього обладнання та технологій. ▪ Будувати (ремонтувати) водопровідні та каналізаційні мережі, зокрема в сільських населених пунктах. ▪ Провести інвентаризацію водних об'єктів на території громади. ▪ Забезпечити населення і галузі економіки водними ресурсами в необхідній кількості та відповідної якості. ▪ Здійснювати охорону, екологічне оздоровлення, регулярне очищення та відтворення водних об'єктів. ▪ Укріплювати береги водних об'єктів.

Компонент довкілля	Основні проблеми, пов'язані з ДДП	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків
Земельні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інтенсивне промислове використання земель (кар'єри). ▪ Зниження родючості ґрунтів. ▪ Підтоплення територій, в тому числі сільсько-господарських угідь. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Рекультивувати порушені території. ▪ Проводити інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи. ▪ Створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезазахисних смуг. ▪ Проводити постійний земельний аудит.
Лісові ресурси	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нелегальна та неконтрольована вирубка лісів. ▪ Поширення борщівника Сосновського на території сіл громади. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Досягнення оптимальної лісистості в громаді. ▪ Створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезазахисних смуг. ▪ Проводити громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади. ▪ Проводити заходи по попередженню підпалів та незаконної вирубки лісів. ▪ Здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухостою, кронування та обрізку дерев. ▪ Здійснювати розширення та благоустрій паркових зон на території громади. ▪ Здійснювати закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників. ▪ Здійснювати ліквідацію борщівника Сосновського на території громади. ▪ Викошувати узбіччя, зони зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.
Поводження з відходами	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ. ▪ Недостатній рівень централізованого вивезення та роздільного збору ТПВ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Проводити ліквідацію стихійних сміттєзвалищ. ▪ Встановити спеціальні окремі контейнери для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади. ▪ Поступово запровадити чітку і ефективну систему збирання сміття (графіки вивезення) на усій території громади. ▪ Активізувати укладення договорів на вивезення ТПВ ▪ Закупити необхідну техніку для збільшення кількості населених пунктів охоплених збором ТПВ. ▪ Проводити просвітницьку діяльність для створення екологічної культури мешканців. ▪ Впроваджувати інноваційні розробки та новітні технології у галузі переробки відходів.

Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважає більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

Розділ 8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблені на довгостроковий період і є плановим документом. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, кліматичні умови. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребують розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів може бути розглянутий і інший сценарій розвитку: **гіпотетичний «нульовий»**, за яким Стратегія та План заходів не затверджуються, а більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію. Гіпотетичний сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану громади. В основі цього варіанту думка, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому, якісні показники розвитку будуть залишатись «малорухомими», а це стримує процеси збалансованого (сталого) розвитку громади. Реалізація гіпотетичного сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, що будуть значною перешкодою для набуття комфортних умов життя та добробуту населення. Відтак, за результатами аналізу, визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток Миколаївської громади є ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах її території.

Натомість, у Стратегії розглянуто два сценарії можливого розвитку громади, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що ґрунтуються на припущеннях песимістичного та стримано оптимістичного розвитку.

Песимістичний сценарій розвитку територій формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, з огляду на продовження війни (до 2025 року) / її перехід у заморожений стан, що не дозволяє сформулювати стимули для розвитку країни, регіону, громади. Хід песимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

Затяжна війна та значне погіршення соціально-економічної ситуації, зумовлене нею, може стати вагомим проблемою для Миколаївської громади в близькій перспективі (2-3 роки). Вона проявиться передовсім у зміні статеві-вікової структури населення громади (виїжджають молоді люди, а в умовах війни – жінки з дітьми) та втраті висококваліфікованих спеціалістів («відтік мізків»). Відповідно це негативним чином позначиться на якості трудових ресурсів, а через декілька років проявиться у зменшенні попиту на отримання послуг шкільної та дошкільної освіти, охорони здоров'я тощо і може результуватися від'ємним приростом населення. Крім того, імовірним наслідком втрати людського ресурсу у громаді буде посилення концентрації населення в адміністративному центрі громади, що призведе до зростання диспропорцій розвитку територій громади, збереження попиту на базові освітні, медичні, культурні, соціальні послуги у Миколаєві та його зниження у сільських населених пунктах.

Затяжна війна спричинила скорочення обсягів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до бюджетів територіальних громад, внаслідок чого відбулося майже повне перекидання повноважень у соціальній сфері на бюджети громад. Через високе навантаження соціальною складовою бюджет громади не в змозі фінансувати програми з впровадження енергоощадних

технологій, розвитку економіки, водного господарства, створення місць для проведення дозвілля, розвитку дорожньої та соціальної інфраструктури. Сільські території занепадають, дороги ремонтуються «ямковим методом». Громада, завдяки тому, що знаходиться поблизу Львова, розвивається, проте надто повільно, що не задовольняє потреб мешканців.

Суттєве скорочення/зміна логістичних ланцюгів та експорту продукції сільського господарства може мати наслідком зменшення податкових доходів від сфери сільського господарства. Ризики, які виникли у сільськогосподарському секторі та зумовлені війною, матимуть більш негативний вплив на розвиток малих фермерських господарств, у яких менший запас міцності порівняно з великими агрохолдингами, і загрожують їх існуванню. Наслідком цього, імовірно, є втрата громадою розвиненого і перспективного напрямку економічної діяльності.

Громада розвиватиметься надто повільно. Наслідком затяжної війни або її інтенсифікації стане зниження рівня фінансової спроможності територіальної громади через зниження темпів розвитку підприємництва та купівельної спроможності населення. В цих умовах Миколаївська громада буде змушена спрямувати наявні кошти на надання жителям основних соціальних та адміністративних послуг. Натомість питання модернізації і розвитку комунальних мереж, збереження навколишнього природного середовища буде відкладене у часі.

Таким чином, погіршиться екологічна ситуація в громаді. Відсутність сучасних природоохоронних заходів та неспроможність місцевої влади ефективно впроваджувати нові підходи до управління відходами, передусім через брак фінансових ресурсів, не дозволять гарантувати збереження довкілля на нинішньому рівні, через що виснажуватимуться земельні ресурси, в тому числі через добування корисних копалин, ліси та водні об'єкти, а площі деградованих/малопродуктивних земель зростатимуть. Зростатиме й рівень залісненості чагарниками деградованих/малопродуктивних земель.

Відбуватиметься зниження рівня безпеки мешканців громади. Набудуть поширення такі негативні соціальні явища, як девіантна поведінка та злочинність, особливо в середовищі сільських мешканців. Це, при загальному скороченні чисельності населення, зумовить погіршення якості людського і соціального капіталу громади.

Ситуація щодо водозабезпечення та водовідведення не задовольнятиме потреби населення, що також впливає на привабливість громади для подальшого життя населення.

Стримано-оптимістичний сценарій розвитку базується на припущеннях, за яких формуються більш сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує власні сильні сторони (конкурентні переваги) та можливості з метою нівелювання ризиків, які виникають з огляду на умови суспільно-економічного розвитку країни. Основним фактором цього сценарію є ймовірність завершення війни не пізніше 2024 року. Хід стримано-оптимістичного сценарію результуватиметься низкою наслідків на довкілля та стан здоров'я населення громади:

Завершення війни перемогою України сприяє стабілізації демографічної ситуації в країні (сюди повертається частина населення, яка виїхала на перших етапах після повномасштабного вторгнення РФ; частина ВПО повертаються додому, інші ВПО інтегруються у приймаючих громадах). У Миколаївській громаді відбувається пошкваллення міграційних процесів внаслідок переселення сюди нових мешканців, що є результатом її вигідного місцерозташування та доступу до обласного центру. Збільшення кількості населення у громаді забезпечує зростання попиту на адміністративні і соціальні послуги (дошкільної та загальної середньої освіти, охорони здоров'я тощо), що стимулює органи місцевого самоврядування забезпечити повсюдність отримання та покращити якість надання цих послуг. Крім того, в умовах міграції у громаду відбувається зростання попиту на житло та землю під житлову забудову, що стимулює підвищення вартості нерухомого майна та земельних ресурсів у громаді. Відповідно, зростання привабливості громади для нових мешканців буде супроводжуватися збільшенням обсягів доходів бюджету громади від оподаткування майна, збільшенням і диверсифікацією трудових ресурсів громади, а також зростанням попиту на отримання якісних соціальних послуг у громаді.

Громада поступово формує імідж інвестиційно-привабливої території: логістично вигідної, з акцентами на високотехнологічний та екологічний розвиток. Внаслідок ефективної політики місцевої та регіональної влади громада залучає стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки та

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

сільського господарства, що забезпечує їй підвищення рівня фінансової спроможності, диверсифікацію економіки та знижує надмірну залежність від бюджетоформуючого підприємства ПРАТ «Миколаївцемент» (підприємство сплачує до місцевого бюджету понад 42% податкових надходжень (за даними 2021 року)). Існуючі промислові виробництва на території громади (ТзОВ «Хенкель Баутехнік Україна», ТОВ «Миколаївцемремонт», ПАФ «Дністер», ТОВ «Меркор Україна», ТзОВ «Цикада Плюс», Дочірнє підприємство німецької компанії «Юліус Кох Україна») модернізуються та збільшують обсяги виробництва промислової продукції. Навколо стратегічних інвесторів активізується малий і середній бізнес, заповнюючи логістично обслуговуючу нішу. В цих умовах зростає можливість працевлаштування на території громади.

По завершенню війни зростає логістичний потенціал Миколаївської громади внаслідок активізації логістичних процесів у регіоні на рівні взаємозв'язків між Україною та ЄС, що дає поштовх для залучення на територію і розвиток суб'єктів господарювання у сфері транспорту та складського господарства (цей напрям у громаді займає 4,9% у структурі економіки). Розвиток транспортно-логістичних послуг приносить громаді і регіону загалом безпосередні економічні вигоди, оскільки у громади з високим логістичним потенціалом спрямовуються інвестиції на розвиток транспортної інфраструктури та впровадження інформаційних технологій. З метою ефективного використання наявного логістичного потенціалу орган місцевого самоврядування спільно з регіональною владою поступово здійснюють заходи з покращення технічного стану доріг, заміни застарілого парку автоперевізників, вирішення проблеми недостатньої кількості інфраструктурних логістичних об'єктів, особливо поблизу автошляху М-06 Київ-Чоп, з яким збігається європейський автошлях E471 і міжнародний транспортний коридор «Середземноморський» (№5) та «Великого транзитного кільця», яке з'єднає між собою основні магістралі Львівщини.

Миколаївська громада націлена на залучення коштів з державного, обласного бюджетів, МТД та грантових коштів. Маючи чіткий план модернізації інженерної та соціальної інфраструктури у середньостроковій перспективі, органи місцевого самоврядування використовують усі можливості для залучення фінансового ресурсу ззовні. Це дає змогу значно підвищити рівень комфорту для мешканців, покращити стан доріг в громаді та рівень надання адміністративних і соціальних послуг. Активізація в Україні діяльності міжнародних фондів та організацій дозволяє громаді працювати над залученням «зеленого» фінансування та інвестицій для заходів щодо запобігання та адаптації до зміни клімату, побудови циркулярної економіки та збереження довкілля, що, серед іншого, сприяє підвищенню рівня екологічної свідомості населення.

Громада активно підтримує фермерський рух на своїй території. У сільських територіях поступово налагоджується виробництво і переробка органічно та екологічно чистої продукції. Формуються місцеві продуктові бренди, а місцева продукція популяризується на фестивалях і святкуваннях, які стають відомими у регіоні і приваблюють щораз більше учасників. Тут налагоджується виробництво і переробка органічної та нішевої сільськогосподарської продукції. Формуються місцеві продуктові бренди. Місцева продукція популяризується на фестивалях і святкуваннях, які стають відомими у регіоні і приваблюють щораз більше учасників.

Громада націлена на вирішення питання нерівномірності розвитку населених пунктів, що вимагає забезпечення рівного доступу населення до соціальних послуг високої якості та ринку праці. Для цього громада прагне активно впроваджувати численні інфраструктурні проекти (ремонт доріг, модернізацію і розширення систем водопостачання і водовідведення, покращиться якість довкілля та рівень захисту навколишнього середовища, впроваджуватимуться нові підходи до поводження з побутовими відходами, упроваджуватимуться високотехнологічні способи їх утилізації з врахуванням кращих міжнародних практик. Запроваджено систему роздільного сортування сміття у всіх населених пунктах громади, майже усі домогосподарства громади уклали договори про централізований збір і вивезення сміття.

У громаді активізується курс на енергоефективність та розвиток альтернативної енергетики. Тут розпочнеться кампанія із максимального використання земель у видах економічної діяльності, які можуть тут розвиватися, наприклад, вирощування енергетичних рослин, будівництво ГЕС.

В основі Стратегії розвитку Миколаївської громади закладено **стримано-оптимістичний сценарій розвитку**. Стратегія поряд з економічними та соціальними цілями містить стратегічну ціль 2. Чисте, комфортне і безпечне довкілля, яка передбачає досягнення високих екологічних стандартів. Це

означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований розвиток і тому не потребують альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованих Стратегії та Плану заходів. Жодні ускладнення у ході виконання СЕО для Робочої групи (у тому числі щодо недостатності інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) не виникали.

Розділ 9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Важливим аспектом виконання Стратегії та Плану заходів є проведення своєчасного та всебічного моніторингу наслідків їх реалізації у контексті впливу на довкілля та здоров'я мешканців громади. Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля з метою:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії та Плану заходів;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, чи Стратегія та План заходів виконується відповідно до затверджених документів, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Замовник у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1272. Для проведення моніторингу замовник (орган місцевого самоврядування) рішенням може утворити групу експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингову групу), визначити їх склад та порядок роботи.

Замовник (орган місцевого самоврядування) оприлюднює результати моніторингу та вносить їх до Єдиного реєстру 1 раз на рік протягом строку дії ДДП та через рік після закінчення такого строку, а також у разі виявлення не передбачених звітом про СЕО негативних наслідків.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2023 №816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» затверджено Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів.

Відповідно до документу моніторинг реалізації регіональної стратегії і виконання плану заходів проводиться шляхом: а) відстеження, вимірювання та аналізу відхилення показників фактичних результатів від цільових (проміжних) індикаторів досягнення цілей, визначених регіональною стратегією; б) порівняння фактично отриманих значень індикаторів здійснення заходів і їх значень, визначених Планом заходів. Моніторинг базується на відстеженні обмеженого кола обраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Вплив виконання Стратегії та Плану заходів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, може бути виявлений в результаті моніторингу реалізації проєктів та заходів, які матимуть прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. Для моніторингу даних впливів пропонується використання таких екологічних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля:

Атмосферне повітря і клімат:

- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел;
- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел;
- обсяг споживання енергоресурсів установами комунальної власності;
- обсяг споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців;
- обсяг коштів (бюджетних, МТД, кредитних та інших) на проєкти енергоефективності та енергозбереження, залучені громадою;
- обсяг коштів, залучених населенням в рамках «теплих кредитів».

Водні ресурси:

- частка житлового фонду, забезпеченого водопостачанням;
- частка житлового фонду, забезпеченого водовідведенням;
- обсяг скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти;
- обсяги забору та використання води;
- протяжність очищених прибережних смуг річок та водойм,
- протяжність розчищених русел річок;
- кількість реалізованих проєктів з будівництва/реконструкції/ремонтів мереж водопостачання і водовідведення;
- протяжність укріплених берегів водних об'єктів.

Ліси та біорізноманіття:

- кількість створених (реконструйованих) парків та паркових зон;
- частка прибраних узбіч, парків, скверів, місць загального користування;
- кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутичних дерев та сухостою, обрізки дерев;
- кількість висаджених саджанців дерев і квітів, розбитих клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- площа території громади очищена від борщівника Сосновського;
- кількість осіб, залучених до заходів з підвищення екологічної культури у громаді.

Ґрунти:

- площа рекультивованих земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- кількість лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг, а також доріг;
- частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території громади;
- частка площі деградованих земель у загальній площі території громади.

Відходи:

- обсяг утворення ТПВ на території громади;
- обсяг утворення промислових відходів на території громади;
- кількість встановлених контейнерів для сортування сміття;
- частка мешканців громади, які уклали угоди на вивезення ТПВ;
- кількість ліквідованих стихійних сміттєзвалищ;
- кількість організованих пунктів прийому вторинної сировини;
- кількість мешканців громади залучених до просвітницьких заходів з належного поводження з ТВП.

Здоров'я населення:

- зростання/зменшення звернень мешканців до закладів охорони здоров'я;
- природний приріст (скорочення) населення громади;

- частка оновленої матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я у громаді.

Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного та екологічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації Стратегії та Плану заходів.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлено непередбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, міська рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення змін до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Розділ 10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Транскордонні наслідки виконання Стратегії та Плану заходів відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

Розділ 11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року базуються на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку громади включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади.

2. Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників. Разом з тим, діяльність промислових підприємств, зокрема з видобутку будівельних матеріалів, недостатність і висока зношеність інфраструктури громади, систем водопостачання і водовідведення, низький рівень енергоефективності, ресурсозатратність бюджетних установ, відсутність належного поводження з твердими побутовими відходами, зокрема їх переробки та захоронення, інтенсивне використання земельних ресурсів, підтоплення територій в комплексі створюють екологічні загрози для громади.

3. Стратегія та План заходів в цілому спрямовані на покращення екологічної ситуації в Миколаївській громаді, зменшення негативних впливів на довкілля. Цілі Стратегії узгоджуються з державними та регіональними екологічними цілями, визначеними Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р.

4. Серед головних екологічних проблем Миколаївської міської територіальної громади можна виділити забруднення атмосферного повітря та ґрунтів, яке спричиняють промислові підприємства, зокрема виробництво будівельних матеріалів та забруднення повітря пилом через розроблення родовищ піску, гравію та ін., та викиди шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом, що рухається по дорогах загального користування державного значення). Також забруднювачами ґрунтів у громаді є несанкціоновані сміттєзвалища та наслідки ведення сільськогосподарської діяльності через застосування гербіцидів і виснаження ґрунтів. Водні ресурси громади забруднюються через зношеність та нестачу водоносних систем, неефективну та недостатню систему централізованого водовідведення, підтоплення територій. Також проблемою для громади є періодичне виникнення на її території несанкціонованих сміттєзвалищ. Серед причин, які зумовлюють їх появу, є низький рівень охоплення жителів громади послугами збору і вивезення ТПВ (він не перевищує 35,3%).

5. Реалізація Стратегії та Плану заходів не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація багатьох оперативних цілей і завдань Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації у громаді.

6. Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до появи негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивний вплив на довкілля, – відсутня.

7. Під час реалізації Стратегії та Плану заходів передбачено здійснення моніторингу ефективності їх впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це є важливою складовою контролю впливу

реалізації Стратегії та Плану на довкілля та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади з урахуванням екологічних норм.

8. Транскордонні наслідки виконання Стратегії та Плану заходів відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

Зважаючи на зазначене вище можна стверджувати, що загалом розроблення Стратегії та Плану заходів було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та заходів з мінімізації появи негативних ризиків. Реалізація Стратегії та Плану заходів, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Робота у напрямку досягнення цілей Стратегії забезпечить стійкий розвиток громади та сприятиме покращенню рівня життя місцевих мешканців через діяльність органу місцевого самоврядування, бізнесу та мешканців громади з дотриманням екологічних норм та раціональне використання природних ресурсів.

Виконавець:

Старший науковий співробітник ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.і.Долішнього НАН України», експерт проекту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів», що реалізувався через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА»

К.е.н, с.д. Лілія БЕНОВСЬКА

СКЛАД

Робочої групи з організації проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року

Терех Ілля Михайлович	- заступник міського голови Миколаївської міської ради, голова Робочої групи
Куючко-Русиник Наталія Ігорівна	- начальник відділу економіки, закупівель та інвестиційної діяльності управління капітального будівництва Миколаївської міської ради, секретар Робочої групи
Члени Робочої групи:	
Крив'як Андрій Володимирович	- начальник відділу земельних відносин та екології Миколаївської міської ради
Михайлишин Оксана Миколаївна	- начальник відділу архітектури, містобудування та архітектурно-будівельного контролю Миколаївської міської ради
Вітрів Іванна Юріївна	- начальник юридичного відділу Миколаївської міської ради